

MAGYAR BARÁT

BARTON L.
1943

XII. PIUSZ PÁPA A MUNKÁS- SÁGHOZ.

NÉPÜNK SZENTÉLYEI:

A szanyi Szent Anna-kegyhely.
P. Fenyvesi Jeromos, O. P.

SZENT ANTAL MINT TENGER- NAGY.

Bálint Sándortól.

MISSZIÓS EMLEKEK.

P. Roznik Rajnértől.

Vöö Mihályné. Könyü László, Vass
Dezső. Csaba Jenő kapucinus atya,
Zmertych Oktáv O. F. M., Weidner
Gottfried O. F. M. cikkei, Papp Aszt-
rik. Czirákyne Bock Gizella, Győr-
kefia versei.

GALAMBDÚC. - ÚJ KÖNYVEK. RENDI ÉLET.

«MAGYAR BARÁT»

előfizetési ára egész évre 360 P., félévre 180 P., egyes szám ára 30 fillér.

Csokkozárú: 51.581. Üres befizetési lapot 3 fillérért a postán kaphatunk.

A kéziratokat minden hó 25-ig küldjük a szerkesztőségbe.

Kéziratokat nem őrzünk meg s csak portó mellékelése esetében küldünk vissza.

Kiadja a Kapisztrán Szent Jánosról nevezett Ferences Rendtartomány.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Gyöngyös, Ferencesek.

Postafiók 103. Telefon 179.

(Meghívás útján kérjük a szerkesztőt.)

P. dr. Nagy Konstantin, O. F. M.: A magyar katolikus egyház nemzeti zsinatai. Gyöngyös, 1943. Magyar Barát kiadása. 200 lap. Ára 4 P.

Aki szeret böngészgetni a magyarság régmúlt eseményei között s ott a katolicizmusnak roppant nagy szerepére és állami létünk minden vonatkozásával való szoros kapcsolatára nézve keres újra és újra adatokat, az nagy örömmel olvasgatja ezt a kiváló munkát, mi egy eddig még alig ismert területet, a magyar katolicizmus nemzeti zsinatait tárgyalja nagy tárgyismerettel, élvezetes előadással.

Az Egyház sok százéves történelme folyamán gyakran nyilatkozott meg egyetemes zsinatok keretében, amikor a világegyház főpapjai, szellemi nagyságai a tömeg-erő imponáló hatásával szólaltak meg és kemény határozottsággal képviseltek egy-egy hittételt, vagy álláspontot. Az egyetemes zsinatok mellett az elmúlt századok alatt, az egyes nemzetek katolikus püspökei nemzeti zsinat keretében is hoztak nagyon sokszor nemesek vállalái, hanem az állami életre is nagyfontosságú határozatokat, mik azután hosszú időkre biztosították a fejlődés menetét. Jelen munka a hazai nemzeti zsinatokkal számszerint tizeneggyel, foglalkozik. A XVIII. században Péterfy Károly gyűjtötte össze ezekre a hazai nemzeti, tartományi s egyházmegyei zsinatokra vonatkozó adatokat. Azóta P. Dr. Nagy műve az első ilyen irányú munka. Az adott lehetőségek keretein belül bősségen ismerteti az egyes nemzeti zsinatok időpontját, összehívóit, lefolyását, határozatait. Mintegy alapul Szent István törvényeit tárgyalja, mivel az összes zsinati határozatok végelemzésben ezen első, nagy létfontosságú törvényeknek időről-időre történő megerősítései.

Igen értékes korrajzok tárulnak elénk, mikor a zsinatok körülményeit, határozatait olvasgatjuk. Az egyetemes egyház nagy küzdelmei, reformtörekvései, ezeknek hullámzásai a mi nemzeti zsinatainkon is észlelhetők, és ami a történelmi magyar katolicizmusnak dicsősége marad, a Róma iránti hűség tudata az, ami nagyon markánsan az összes zsinatok lefolyásán végigvonul.

Az utolsó nemzeti zsinat időpontja a szabadságharc kitérőse miatt eltolódott, mindenbizonnyal végérvényesen. A magyar népi papságának ilyen nagyszabású elvi kérdésben döntő módon történő megnyilatkozására jelenleg szükség úgy sincsen. Az egyház tekintélye ma különben se szorul arra, hogy a zsinatok döntései alátámasszák és megerősítsék, mindenesetre a lezajlott egyházi zsinatok, a maguk idejében kellő hatékonysággal bírtak és üdvös intézkedések egész sorát kezdték meg. A könyv, mi ezekről beszél, értékes és tartalmas munka. Megérdemli, hogy ne csak szakemberek, hanem az érdeklődő nagy közönség is minél szélesebb körben olvassa és ismerje.

Dezséri Bachó László.

P. Fehér Mátvás O. P.: Magyar fények. A magyar Szt. Domonkos-rendi Tartomány szentjének élete. Budapest, Szent István Társulat.

Azzal a jóleső érzéssel tesszük le P. Mátvás újabb könyvét, hogy általa többek lettünk, mert nem tudtuk, hogy édes hazánkban Szt. Domonkos szerzete az életszentég magaslatán állók ilyen nagy számával dicsekedhet, akik között ott látjuk Boldog Pált, Bánffy Buzádot, B. Szádokot, B. Jánost, B. Ilonát, B. Margitot a nemzetéért áldozattá vált magyar királyleányt, boldogemlékű Imrét, B. Ágostont, B. Erzsébetet, B. Csáky Móricot és a boldogemlékű Csáky Csákot. A nagy forrástanulmánnyal megírt, történeti értékkel rendelkező művet szép stílusa, mondanivalójának bája keresett lelkiolvasmánnyá teszi.

Bánky Béla.

ifj. Dümmerling Ödön: A ferences középkori csücsíves stílus építészetnek emlékei Magyarországon. II. Minoriták. Budapest. Különlenyomat a TECHNICA 1943. évi 1. számából. 11. lap.

Mint a szerző maga is bevallja, jelen kis tanulmányának megírása nagy nehézségbe ütközött a hazai forrásmunkák rendszertelen állásfoglalása miatt, a „Minorita” szóval és megjelöléssel kapcsolatban.

Igy kerül azután több nyilvánvalóan obszerváns eredetű ferences gótikus emlék a minorita emlékeknek szánt tanulmányba. Pl. a kolozvári, nyírbátori. A soproni kolostortemplom 1787-ig nem a minoritáké, hanem a ferences mariánus rendtartományé volt. Több tárgyi téve-

dése mellett is jó képet ad a minorita emlékekről. Különösen értékesek fénykép és alaprajz illusztrációi.

Bánky Béla.

Blaskó Mária: JÉZUSKÁVAL, ANGYALKÁVAL. Képes mesekönyv. Benedek Klára rajzaival. Korda kiad. 1943. Ára 6.— P.

Szemünkfénye, a gyermek újabb mesekönyvet kap a legszebb és mégis a legigazibb világból: a kis Jézus és az Őrzőangyal életéből. A sok-sok színes rajz, megannyi piros kis öröm lesz a legkisebbeknek is.

G. Viktor Csaba: JÉZUSKA KIS VIRÁGAI és egyéb történetek, — gyermekeknek. Korda R. T. kiadása. Bp. 1943. Ára 1.80 P.

A gyermeklélek derűlátó életszemlélete lüktet e 82 oldalas könyvecskében. A gyermeknek írták, aki még tud eszményien hinni. Kár volna észembernek... hozzányúlania. Adjuk a gyermek kezébe, olvassa ő maga. Ha üde lélek, ettől még üdebb lesz; ha már kicsit fáradt, felfrissül. Első-áldozási ajándéknak nagyon megfelelő!

P. K.

P. Wimmer Anzelm, O. S. M.: A HÉT SZENT RENDALAPÍTÓ ÉS MŰVE. Budapest. 1942. Szervita atyák kiadása.

A szervita atyák e könyvben rendjük hét szent alapítójának életével és az alapítás történetével ismert meg. A könyv első részében végigvezet a Szűzanya rendje megalapításának történetén. Úgyes tollal írja le a Szűzanya jelenéseit, a szentek lemondását a világról, önmegtágadó remeteéletüket, a rend jóakaróinak áldozatos tevékenységét és a sok csodát, mely által az Istenanya szeretett gyermekeit segítette. A második rész a hét szent életét külön-külön ismerteti. A könyv szép kiállítása méltó tartalmához.

P. Lukács.

XXIII. évf. 7. sz. 1943. július 15.
Megjelenik minden hó 15-én.

Felelős kiadó és szerkesztő:
P. dr. Dám Ince, O. F. M.

XII. Piusz pápa a munkássághoz

— *Kedves jelentőtek, szeretett fiaim és leányaim, akik az órákat és napokat azzal töltitek el, hogy kenyeret kerestek magatoknak és családotoknak, ismét felébredt lelkünkben egy nagy gondolatot és egy nagy misztériumot: azt a gondolatot, hogy a munkát Isten szabta ki az első emberre a bűnbeesés után, hogy a földön arca verítékével keresse meg kenyerét; s azt a misztériumot, hogy Isten Fia is, aki a világ üdvözítésére leszállt az égből és emberré lön, alávetette magát a munka törvényének s úgy töltötte el ifjúságát, hogy együtt fáradozott nevelőatyjával, miért is Őt az „ács fiaként” tisztelték. (Szent Máté 13, 55.) Fenséges misztérium az, hogy Ő előbb kezdett dolgozni mint tanítómestere.*

— *Ti úgy jöttetek Hozzáunk, mint atyátokhoz, aki annál szívesebben van együtt fiaival, minél keményebb és szüntelenebb mindennapi küzdelmük, minél nehezebb, minél szorongatottabb és aggodalmasabb életük. Úgy jöttetek Hozzáunk, mint Krisztus helytartójához, aki az isteni hatalomban való ki nem fejezhető részesedés folytán ugyanazt a gyengeséget és könyörületet érzi magában a nép irányában, mint amely a Megváltót is áthatotta, amikor egy napon így kiáltott fel: „Szánom a sereget” (Márk 8, 2). Úgy jöttetek Hozzáunk, mint a Pásztorhoz, aki rátek szegzi tekintetét és rajtatok kívül annak a nyájnak sokkal számosabb részére, amelyet Isten szeretete reábizott és a ti ragaszkodástokból és hódolatokból annyi távoli és általatok híven képviselt fiának érzéseit, kívánságait és szeretetét olvassa ki.*

— *Egész szívükhöz köszönjük nektek azt az örömet, hogy alkalmat adtatok Nekünk arra, hogy néhány jóakaratu és buzdító szót intézhettünk hozzátok. Szolgáljanak ezek a szavak irányításul és vigaszul a bajok és a gyász e kínzó napjaiban.*

Szociális reformok

A jelenlegi nehéz viszonyok súlyosabban nehezedenek a munkásságra, mint másokra és jobban is sújtják; de nemesak a munkásság az egyedüli, amely ezek súlyát érzi; ma minden rétegnek — az egyiknek fokozottabb mértékben, a másiknak enyhébben — *visszérnie kell a maga terhére.* Ma nemesak a munkások és munkásnők szociális helyzete szorul javításra és kíván reformokat, hanem a társadalom egész bonyolult szerkezetének szükség van a tökéletesítésre és javításra, tekintve, hogy egész átlagában mélyen megrendült. Ki nem látja azonban, hogy a munkáskérdés a vele kapcsolatos nehéz és legkülönbözőbb problémáknál fogva és az érintett személyek hatalmas száma következtében annyira égető és fontos kérdés, éberebb és bölsebb gondoskodást érdemel? Ez a valaha is felmerült kérdések egyik legkényesebbike; azt mondhatnánk, ez jelenti a társadalom testének ideg-gőcét. Bizony ez a terület, amely nyitva áll a könnyű

illúziók és a meg nem valósuló üres remények előtt, néha ingatagga és megbízhatatlanná válik azok számára, akik nem tartják szem előtt és akinek szívét nem remegteti meg az igazságosság, és a méltányosság, a szeretet, a kölcsönös megbecsülés és a társadalmi együttélés tana, amelynek az Isten törvényét és az Egyház tanítását áthatják.

— *Thogy Budapestben láttuk a mai Pápánkat...*

Az Egyház, mint a munkásság jogos követeléseinek pártfogója

Bizonyosan tudjátok, szeretett fiaim és leányaim, hogy az Egyház nagyon szeret benneteket és annyi érzéstől áthatva s a dolgok valóságát megértve nemcsak mostantól kezdve foglalkozik a titeket különösen érdeklő kérdésekkel. Elődeink és Magunk is megismertelt tanításainkkal sohasem mulasztottuk el az alkalmat, hogy mindenkivel megértessük szükségleteiteket, személyi és családi igényeiteket és a *társadalmi egyetértés alapkövetelményeiként hirdettük azokat a törekvéseket, amelyek annyira szíveteken fekszenek. Ezek: az olyan munkabér, amely a család létfenntartását biztosítja és lehetővé teszi a szülőknek ama természete-kötelességük teljesítését, hogy egészségesen táplált és öltöztetett gyermekeket neveljenek fel; az emberhez méltó lakás; annak lehetősége, hogy a munkások gyermekeik kielégítő oktatásáról és megfelelő neveléséről gondoskodjanak és biztosítsák magukat a szükség, a betegség és öregség idejére. A szociális gondoskodás eme feltételeit teljesíteni kell, ha azt akarjuk, hogy a társadalmat ne rendítsék meg minduntalan a viharos nyugtalanságok és a veszedelmes megrázkódtatások, hanem megnyugodjék és összhangban, békében és kölcsönös szeretetben fejlődjék.*

Bármennyire is dicséretreméltók voltak egyes intézkedések és a közhatalóságok engedelményei és bármennyire emberies és nemese érzés hat is át számos munkaadót, mégis ki állíthatná most, hogy ezek a cselekvések mindenütt megvalósultak?

De azok a munkások és munkásnők, akik tudatában vannak a közjó tekintetében fennálló felelősségüknek, átérzik és megértik ama kötelességet, hogy a népekre nehezedő rendkívüli nehézségeket ne súlyosítsák azzal, hogy hangosan és meggondolatlanul megmozdulásokkal hirdessék követeléseiket az egyetemes szükségnek ebben az órájában. Ellenkezőleg: munkájukban feyelemben és nyugalomban kitartanak és ezzel *felbecsülhetetlen mértékben szolgálják a társadalmi együttélésben a nyugalmat és mindenki javát. A lelkeknek ezért a békés egyetértésért dicséretünket fejezzük ki és atyai módon felszólítunk és buzdítunk benneteket: tartsatok ki ebben továbbra is szilárdan és méltóságteljesen. Ez azonban senkit sem vezethet arra a megállapításra, mint abban karácsonyi szövegünkben is rámutattunk, hogy minden kérdést megoldottnak kell tekinteni.*

Forradalom helyett evolúció!

Az Egyház, mint az igazság őre és tanítója s a munkásság jogainak bátor hirdetője és előharcosa a tévedések ellen küzdve számos alkalommal kénytelen volt résen lenni, hogy megtévesztő és balga elméletek delibábja és látomása, valamint a társadalmi jólét hamis mestereinek csalóka esabítása és ösztönzése meg ne tévesszék: azok, akik a rosszat jónak és a jót rossznak mondják és a nép barátaként hirdetve magukat *nem teszik lehetővé a töke és a munka, a munkaadók és munkavállalók között azt a kölcsönös megegyezést, amely a haladást és a közjó szolgáló társadalmi egyetértést biztosítja és előmozdítja. A népek e barátait hallottátok már a piacokon, az előadótermekben, a kongresszusokon: megismertétek ígéreteiket a röplapon: hallottátok énekeiket és himnuszaikat. De vajjon szavaik megfeleltek-e a tényeknek, vagy a remények valóra váltak-e? Csalódásokon mentek keresztül azok az egyének és népek, akik hittek nekik és útkövetők lettek őket: ezeken az utakon nemhogy javultak volna, sőt ellenkezőleg, súlyosbodtak életkörülményeik, valamint anyagi és erkölcsi boldogulásuk körülményei. Ezek a hamis próféták el akarják hitetni, hogy az üdvösség csak egy olyan forradalomból származhat, amely megváltoztatja a társadalmi együttélést, vagy nemzeti jelleget vesz fel.*

A társadalmi forradalom azzal kérkedik, hogy hatalomra juttatja a munkásosztályt: üres szó ez és megvalósíthatatlan, merő látszat!

A valóságban azt látjátok, hogy a dolgozók továbbra is az állampapírrendszer erejéhez kapcsolódnak és annak vannak alárendelve. Ez pedig elnyom és alárendel mindenkiket, a családot és az öntudatot egyaránt át. Nem különöz más rendszerektől és szociális rendezésektől, amely ellen pedig küzdeni akar, ez is mindent beleilleszt és belekényszerít egy félelmetes harci gépezetbe, amely a népeknek nemcsak a vérét és egészségét, hanem jövőkét és jólétét is megköveteli. S ha a vezetők büszkéi is erre vagy arra az útra, vagy a munka terén elért javulásra s ezzel hangosan dicsékeznek, ez az anyagi előny sohasem olyan, hogy méltó kárpótlást jelentene a mindenkétl követelt lemondásokért, amelyek a személyi jogait, a család irányításának, a hivatás gyakorlásának szabadságát, az állampolgári szabadságot és különösképpen a vallásszabadság és a lelkiismereti szabadság gyakorlását sértik.

Nem, szeretett fiaim és leányaim, nem a forradalomban rejlik a ti üdvösségetek: s az igazi és őszinte keresztényi hitvallással ellentétben van a forradalomra való törekvés — miközben csak saját kizárólagos anyagi előnyötökre gondoltok, amely azonban mindig bizonytalannak tűnik —, az olyan forradalomra-törekvés, amely az igazságtalanságból és a polgári elégedetlenség-ből áll elő; s ellentétben van vele azért is, mert a polgártársaitok kiottott vére és a közjóvak szétrombolása miatt bűnösökké válnátok. Jaj annak, aki megfedelkezik arról, hogy egy igazi nemzeti társadalom magában rejti a társadalmi igazságosságot is s megköveteli mindenkinél az ország jövőkét való méltányos és illő részvételét. Máskülönbön higgyétek el, a nemzetfogalom végül is érzelmős külsőséggé, hivalkodó színleléssé alakul át, egyes rétegek álcázására szolgál, hogy kivonják magukat az egyensúly és a köznyugalom biztosításához nélkülözhetetlenül szükséges áldozatok alól s végül azon vennék észre magukat, hogy a nemzeti társadalomból az Isten által neki juttatott nemesség kivész a társadalomból s olyan versengés és belső harcok törnek ki, amelyek mindenki számára félelmetes fenyegetést jelentenek.

Nem a forradalomban, hanem az egyetértő evolúcióban rejlik az üdvösség és az igazságosság. Az erőszak mindig csak rombol, de sohasem emelt fel: felélesztette a szenvedélyeket, de nem esillapította azokat; felfokozta a gyűlöletet és a rombolást, de nem békítette ki a küzdő feleket, s az embereket és a pártokat abba a súlyos helyzetbe hozta, hogy csak fájdalmas megpróbáltatások után lassanként tudták megkezdeni a vizsályromjain az újjáépítést. Csak a fokozatos és bölcs, a bátor és a természettel összhangban álló, az igazságosság és méltányosság keresztény normáitól megvilágosított és irányított fejlődés vezethet a munkás kívánásainak és jogos igényeinek kielégítéséhez.

Nem szabad tehát rombolni, hanem építeni és szilárdítani kell: nem szabad eltörölni a magántulajdont, amely a család szilárdságának alapját jelenti, hanem elő kell mozdítani *elérjésüket, mint minden munkás és munkásnő lelkiismeretes fáradozásának gyümölcsét s ilyen módon fokozatosan kereskedjék az a nyugtalan és vakmerő tömeg, amelyet — hol szomorú kétségbeeséstől, hol pedig vak ösztönöktől hajtva — a csalóka elméletek minden szellője, vagy pedig a minden erkölcsi alapot nélkülöző agitátorok álnoksága magával sodor. A magántökeket nem szabad szétforgácsolni, de elő kell mozdítani okosan ellenőrzött rendezését, ami az egész nép igazi anyagi jólétének előmozdítását és fokozását szolgálja. Nem szabad elnyomni, de nem is szabad kiváltásos helyzetet biztosítani az iparnak, hanem elő kell mozdítani harmónikus együttműködését a kézművességgel és a mezőgazdasággal, ami a nemzeti földterület változatos és szükséges termelőigazatainak felvirágzásához vezet. Nem szabad a technikai haladás vívmányaiban a legnagyobb haszon biztosításának lehetőségét látni, hanem az ezekből származó előnyöket a munkás személyes helyzetének javítására kell felhasználni, hogy ne dolgozzék oly keményen és megerősítse családi köteleit azon a földön, ahol él, abban a munkában, amelyből él. Nem szabad az egyesek életét az állam*

önkényétől függővé tenni, hanem inkább arról kell gondoskodni, hogy az állam, amelynek kötelessége a közjó előmozdítása, szociális intézményekkel, mint amelynek a társadalombiztosítás és a társadalmi gondoskodás intézményei, kiegészítse, figyelemmel kísérje és támogassa a munkásszervezetek tevékenységét s különösképpen a családapák és családanyák, akik munkájukkal saját és övéik életfenntartásáról gondoskodnak.

Az igazi testvériség.

Ti talán azt mondanátok, hogy ez a valóság szép elképzelése; de hogyan lehet ezt elindítani és megvalósítani a nép körében? Mindenekelőtt nagy jóakaratra és a közélet alakításában és irányításában mind az állampolgárok, mind pedig a közhatalóságok részéről a szándékok és a eszeleves tekintetében fennálló teljes lojalításra van szükség. Szükséges, hogy az igazi egyetértés és testvériség szelleme hasson át mindenkit: a feletteseket és az alárendeltet, az irányítókat és a munkásokat, a nagyokat és a kicsinyeket, egyszóval a nép minden rétegét.

Megjelenetek, szeretett fiai és leányaim, azt bizonyítja és tanúsítja, hogy hová nyúlnak le az istenien természetes szociális érzék gyökerei: a szent közös vallásba, a mindenki Megváltója, Jézus Krisztus iránt tett egyazon hitvallásba, az Anyaszentegyház és Helytartója iránti egyforma hűségbe. S Mi hő imáinkkal Istenhez fordulunk, hogy a munkások és munkásnők egész hatalmas, mérhetetlen világa részesüljön a ti hitetekben; s így az Úr megengedje, hogy a vélemények és az eszék különbözősége ellenére is igazságosságban és szeretetben megnyíljon az az út, amely az általunk hön ohajtott áldásos és békés haladás felé vezet.

Rágalom!

De mi jól tudjuk — ti magatok is meggyőződhetetek róla —, hogy ezekben a családi és polgari együttélés szempontjából súlyos és nehéz időkben az emberi szenvedélyek megragadják az alkalmat, hogy felüssék fejüket, gyanút keltsenek s a szavakat és tényeket elferdítsék. Így egy vallásellenes propaganda azt terjeszti a nép, különösen a munkásosztály körében, hogy a pápa akarta a háborút és ő ad pénzt folytatásához s hogy a pápa semmit sem tesz a béke érdekében. Még sohasem röpi-tettek világá ennél szörnyűbb és lehetetlenebb rágalmat! Ki ne tudná, ki ne látná, ki ne győződhetné meg arról, hogy nálunk állhatatosabban a rendelkezésünkre álló eszközök igénybevételevel senki sem ellenezte a háború kitörését, folytatását és kiszélesedését; hogy nálunk állhatatosabban senki sem hirdette: béke, béke, béke; hogy nálunk jobban senki sem törekedett enyhíteni a borzalmakat? A hűveink szeretete által rendelkezésünkre bocsátott pénzeszközök nem a háború táplálására vannak szánva, hanem az özvegyek és árvák könnyeinek felszárítására, a távoli vagy eltűnt szeretteikért szorongva aggódó családok vigasztalására, a szenvedők, a szegények és nélkülözők megsegítésére. Erről tanuskodik a Mi szívünk és ajkunk, amelyek ninesenek ellentmondásban, mert mi nem hazudtoljuk meg tényekkel azt, amit mondunk.

Mi tudatában vagyunk annak az álnokságnak, amelyvel Isten ellenségei fondorlatos módon eljárnak, hogy megzavarják a munkásságot és a népet és életük szenvedéseiből érvet kovacsoljanak a hit és a vallás ellen; pedig ez az egyedüli vigasz és az egyedüli remény, amely az embert fájdalomában és balsorsában a földön élteni. Nem, a Mi beszédeinket és szövegünket senki sem törölheti el és forgathatja ki szándékukból és lényegükből. Mindenki hallhatta az igazság és a béke szavát, mint lelkünk heves fellobbanását a világ nyugalma és a hatalmon levők megvilágosítása érdekében. Ezek tanúbizonyosságai annak a szívünkől hatalmasan feltörő kívánságnak, hogy ezen a földön, amely a jobb és örök élet előtt ideiglenes tartózkodási helyül adatott az embernek, az élet rendezett nyugalma legyen úrrá. Az Egyház nem fél az igazság fényétől sem a multra, sem a jelenre, sem pedig a jövőre vonatkozólag. Amikor a

A Fatimai Szűz örkölik a Pápa szándékai fölött.

körülmények és az emberi szenvedélyek lehetővé teszik majd, vagy meg fogják kívánni ama bizonyítékok közte-telét, amelyek eddig nem hoztak nyilvánosságra és amelyek a Szentszék békítő tevékenységére vonatkoznak — a Szentszék e szörnyű háború alatt nem riadt vissza a visszautasítástól és az ellenállástól —, a napnál is világosabbnak fog tűnni azoknak a rágalmaknak az ostobasága, amelyeket nem annyira a tudatlanság, mint inkább a vallásellenesség és az Egyház megvetése sugalt. Ez csak néhány szívben talált megfelelő talajra: azokban, amelyek sajnos, innább hajlamosak az Egyházat vezető, jóságos és egyenes szándékok elferdítésére, mint a nép ügyét szolgálni, csillapítani és enyhíteni megélhetési nehézségeit s támogatni a lelkeket a jelen idők súlyos szenvedéseiben meg az Egyház rágalmazóinak, hogy az igazság, amiként most is ragyog a szívetekben, mind azok előtt fel fog ragyogni, akik a bennük levő jót észszerűen követik s akik nem hisznek a hazugságnak és a rágalomnak. A tények valóságának láttára és a Mi munkánk elől zavarba fognak jönni mindazok, akik hazug állításaikkal a papságra igyekeznek harítani a felelősséget mindazért a verért, amelyet a szárazföldi esaták s a városok lerombolása, a légi ütközetek a a há jó elsüllyedések alkalmával kiöntöttek.

Mindenben és minden időben, szeretett fiai és leányaim, tartsátok fenn és őriztétek meg személyi mel-tóságotokat. Az anyagot, amelyen dolgoztok, a világ kez-dete óta Isten teremtette meg és századokon keresztül alakította a föld méhében és a föld felületén kataliz-mák, eredések, kitörések és átalakulások útján, hogy

az emberi munka számára a legmegfelelőbb terepet biztosítsa. Legyen ez az anyag folytonos figyelmeztető-tök Isten teremtettségére és emelje lelketeket Ő felé, aki a Legfőbb Törvényhozó s akinek törvényeit a gyárak életében is meg kell tartani. Talán mellettek fiúk és leányok is dolgoznak. Emlékezzetek arra, hogy a gyermekeket és az ártatlanokat nagy tisztelet illeti meg. Krisztus mondotta, hogy annak, aki őket megbotránkoztatja, jobb volna, ha malomkövet kötnének nyakára és a tenger mélységébe merítenék (Szent Máté 18. 6). Ő, apák és anyák, milyen aggodás, milyen félelem kíséri fiaitok és leányaitok lépteit a gyárakba! Ti munkások helyettesítétek őket az ifjúkor ártatlansága és tisztasága feletti örökösödésben és éberségben: akkor, ami kor hivatások és családok szüksége arra kényszeríti a fiaitokat, hogy távol legyenek szüleik szerető tekintetétől. Az öregek példájától és a tisztességes fegyelmet megkövetelő gyarvezetőség elszánt akaratától függ, hogy sikerül-e az üzemekben dolgozó fiatalság testi és lelki egészségét megőrizni vagy hogy az erköletelenség, az elvezetvágy és a költekezés folytán elromlik-e s ezzel a jövő nemzedéket veszélyezteti.

De soha-em szűnjék meg a munkások között a kölcsönös szeretet és tisztelet, a jó példa, a figyelmeztető és buzdító beszéd és a támogatás, ha mégis csekély is ez.

Engedjétek meg, hogy beszédünkben oda térjünk vissza, ahonnan elindultunk és újból rámutassunk a keresztény munkás isteni példájára, Krisztusra, az ácsra (Szent Márk 6, 3), ott a názareti műhelyben, aki Isten fiaként és Ádám elvesztett kegyelmének visszaszerzője-

ként azt az erőt, türelmet, erényt árasztja reátok, amely benneteket nagyra tesz Ő előtt, aki a munkás legfőbb példaképe s akit csodálnotok és imádnotok kell. Műhelyeitekben, telepeitekben, a mezők napsütésében, a bányák sötétjében, ez olvasztókemencék izzásában, a hűtőházak hideg levegőjén, bárhova szólít is benneteket az irányító szó, mesterségek, testvéreitek, a haza, a béke szükségletei, szálljon reátok bőségesen Annak kegyelme, aki nektek segítségetek, üdvösségetek, vigasztok és aki az örök üdvösségben érdemszerzőnek tekintí nehez munkátokat, amelyben itt lenn életeteket eltöltitek és feláldoztatok. Ne kételkedjétek, Krisztus mindig veletek van! Gondoljátok arra, hogy munkátok közben mellétek áll, látja fáradozástokat, hallgatja beszélgetéseket, megvigasztalja szíveteket, elsimítja nézeteltéréseiteket.

S akkor meglátjátok, az üzem is át fog alakulni názareti szentéllé s akkor közöttetek is az a bizalom rend és egyetértés lesz úrrá, amely az Ég áldásának visszfényét jelenti s amely itt lenn biztosítja az Istenben hívő, reménykedő és Őt szerető emberek igazságosságát és jóakarátát.

S miközben, szeretet munkások és munkásnők, Isten oltalmát kérjük reátok, családotokra, mindazokra, akik irányítanak és vezetnek benneteket munkátokban, sőt üzemeitekben is, hogy Isten megőrizze ezeket minden veszélytől és kártól, egész szívünköllel, amely a legvalószínűbb kegyelmek záloga, apostoli áldásunkban részesítünk benneteket.

Ferencesek a középkori magyar irodalomban*

Középkorvégi latinnyelvű magyar irodalmunk legnagyobb alakja *Temesvári Pelbárt* ferences. Mint neve is mutatja, temesvári származású volt. Születésének évét pontosan nem ismerjük. Egyetemi tanulmányait Krakkóban végezte. Mátyás uralkodásának végén a budai ferences rendházban tanította a teológiát. Innen Esztergomba került. Íróvá betegségében lett, mikor is megfogadta, ha felgyógyul, könyvet ír Szűz Máriaéről. Így született: *Csillagkoszorú* című műve. Gyümölcsös kert néven prédikáció-gyűjteményt alkotott. A teológia aranyos rózsáskertje címmel teológiai művet is írt, de azt már 1504-ben, Budán bekövetkezett halála után, egy másik ferences író: *Laskai Osvát* fejezte be. Temesvári Pelbárt Európaszerte ismert teológus és szónok volt. Művei külföldön egész sor kiadást értek el. A humanista irányzatokkal szemben az igazi egyházas szellemet képviselte, hiszen maga is a ferences rend szigorú, obszerváns ágának volt a tagja. Magyar nyelvű kódexirodalmunk később jórészt Temesvári Pelbárt műveiből meríti anyagát s így nyugodtan állíthatjuk, hogy egyénisége korszakalkotó volt a középkori magyar irodalomban. — Nagy Lajos királyunk egyik történetírója: *János* barát is ferences szerzetes volt. Ő örökítette meg a király 1341. és 1350. között viselt háborúit. — A tudomány mai feltevése szerint az a gyulafehérvári kódex, melyben Varjú Elemér 1898-ban 15 sor magyar széljegyzetet fedezett fel, 1310 körül a székesfehérvári ferenceseknél készült. Ettől kezdve mindgyakrabban találkozunk magyarnyelvű kódexekkel, kéziratok művekkel. A magyar nyelvű kódexirodalom kialakulásában nagy része volt a ferencesek elterjedésének, akik elsősorban a nép lelki gondozásával foglalkoztak, szükségképpen tehát anyanyelvükön kellett nekik prédikálniuk. Így

* Dr. Sándor István főiskolai tanár előadásai alapján.

keletkeztek a nép és a polgárság részére írt magyar nyelvű vallásos művek. Mikor pedig 1454-ben Igali Fábián a ferences rend enyhébb ágában szigorú reformot hajtott végre, úgy a kolostorok tagjainak, mint a világi, *harmadikrend* tagjainak, kötelező napi olvasmányokat, imákat ír elő. Mivel pedig a másodrendi apácák és a harmadrendi nőzetek nem tudtak latinul, magyarnyelvű lelki olvasmányokról és imákról kellett gondoskodni. Így indította el tehát a ferencesrend a magyar nyelvű vallásos irodalom kialakulását. Az irodalomtörténet tizenhét ferences eredetű kódexet tart nyilván. Hat kézzel írott könyvben regulák is vannak, a szerzetesi életrend szabályai versbe szedve. A Nagyszombati kódexben a teljes bölcseségről szóló fejtegetések vannak. A Nádor-kódexben az egyik legszebb Tamás-leírás olvasható. A legendák sorát az 1380-ban keletkezett és a XV. századi másolatban fennmaradt Jókay-kódex nyitja meg, melynek címe: „Némi írások Bódog Ferencről és társairól, öneik csodálatos mivelkedetéről”. Ez tulajdonképpen négy Szent Ferencről szóló munka összefűzése. A legszebb része, melyben Szent Ferenc a tökéletes vigasságra tanítja Leó testvért. A magyar kézirat a ferences másodrend, a klarisszák budai kolostorának készült, mely egyébként is a hazai ferences kódex-irodalom központja volt. Egy másik magyar-rázat szerint *Fábiánus* testvér a XIV. század első felében a boszniai térítés céljára írt egy Ferenc-legendát s ezt Nagy Lajos korában az obszervánsok fordították magyarra. Ugyancsak a kódexek őrizték meg az első magyar bibliafordításainkat is. *Szalkai Magyar Balázs* XVI. századvégi ferences rendtörténeti munkája említi, hogy a délvidékről Moldvába ment *Tamás* és *Bálint* ferences szerzetesek 1439-ben magyarra fordították a bibliát. Ez a fordítás maradt fenn a Müncheni-kódexben.

Könyvü László.

Szép a tágas rábaközi határ, mert piros és acélos a búzája. S vallásos és buzgó nép lakja. A Rábaköz és a Hanság vallási életének nagyszerű gyújtópontja már emberemlékezet óta a szanyi Szent Anna-kápolna, népünk szent zarándokhelye. Alábbi cikkekünkben szeretnénk röviden ismertetni...

Megépül a kápolna.

Igen nagy veszély fenyegette a Rábaközt az 1750-es években. Keleten kiütött a pestis, a fekete halál és ahol tanyát vert, százával, sőt nagyobb városokban ezrével is szedte áldozatait.

A pestis csírája eljutott Szany határáig is. Régente a városokat az ellenség támadásaival szemben bástyafallal vették körül. De a pestis ellen mitsem segített volna a kökerítés, azért amikor Kelet felől a szörnyű rém, a fekete halál fenyegette a községet, ennek hívei az ő Védőszentjükhöz, Szent Annához menekültek és elhatározták, hogy bástyafal helyett az Úr Jézus keresztjével kerítik be a falut és a fészületek bástyafala közé keleti irányban, ahonnan a rémitőveszély közelített, őrtornyot is építenek, mégpedig Szent Anna tiszteletére egy kis kápolnát, hogy ez legyen szép mezőiknek aranykalásza, illatos rétjeiknek legcsodásabb lilioma és a döghaláltól megmentő áldott orvossága...

S fel is épült a kápolna az Úr 1753-ik esztendejében (tehát ebben az évben 190 éves!) a Sárdos-patak partján, a Mörizs-erdő közelében, s azóta népünk, a vallásos és a papi hivatásokat csakúgy öntő Rábaköz zarándokhelyévé lett.

Érdekes apróságok.

Kedves kápolnájukat hova építsék a szanyi hívek, a keleti határnak melyik pontjára, azt egy rendkívüli természeti tünemény döntötte el. A kápolnaépítés elhatározása után ugyanis hamar beköszöntött a tél és befagyott a Sárdos-patak is.

Az egyik vasárnapi könyörgés után gyermek-sereg indult ki a jégre, hogy tükörsíma hátán kedvükre kicsúszkálják magukat. Hát mikor kiértek a patak közelébe, ott egy virágzása pompájában álló vadkörtefát láttak.

A gyerekek futottak haza és elújságotlák ott-hon a rendkívüli jelenséget. A falu persze egyszerre megmozdult és seregestül mentek ki az emberek a farsangon virágzó vadkörtefa megcsodálására.

Voltak, akik ebben a tényben jelet láttak arra vonatkozólag, hogy hova kell a Szent Anna-asszony kápolnáját építeniök. Oda is építették, mihelyt beköszöntött a tavasz és a csodásan derűs, kék rábaközi ég azúrjában zengett a pacsirta, az ő lelkükben pedig a Szent Anna díszretének felemelő éneke.

Őszinte kegyeletük nem engedte meg, hogy az építésben az ő emberi erejük felhasználásán kívül állati erő is résztvegyen. Azért az építéshez szükséges anyagot, követ, homokot, épületesfát nem szekereken hordták össze, hanem ki-ki a hátán vagy a fején vitte kosarakban, zsákokban, már ki ahogyan bírta.

S amikor a kápolna felépült, akkor azt Szent Annának szentelték, mert Ő volt a község védőszentje, ahol a múltban alig volt, a jelenben alig

A szanyi Szent Anna-kápolna.

van család, melynek egyik leánytagját Annának (Panninak) neveznék.

Szent Anna virágai.

Amint a jó *Gasztonyi Márton* bácsi beszéli, az ő családjában megőrzött hagyomány szerint egy katonatiszt álmodta látott. Nagy betegségében ugyanis valaki megjelent neki álmában, hogy keresse a szanyi Szent Anna-kápolnát. Ennek közelében forrást talál, amelyben fürödjen meg. Ez meg is történt és a katonatiszt meggyógyult.

De egyéb jámbor kérelmet is meghallgatott már itt az Irgalom Anyjának áldott édesanyja: Szent Anna. Az említett istenfélő Márton bácsi állítja, hogy saját szemével látta, mikor a kápolna előtt hársfa ágára gyöngye lábú, sőt sánta beteg a botját felakasztotta és aki botra támaszkodva jött el Szent Anna e kedves kápolnájához, onnantól a botját hátrahagyva távozott haza...

Megható a nemrég meghalt *Karakai Ferenc*, szanyi hívőnek kegyelemteljes halála. 40 éven át kijárt minden vasárnap délután a Szent Anna kápolnához énekelni, imádkozni az ott egybegyűlt hívekkel együtt. Nem mulasztott el egyetlen ilyen alkalmat sem, hogy Szent Annához a boldog halál kegyelmének kieszközléséért ne könyörgjön.

Csíksomlyói segítő Máriához

Írta: P. Papp Asztrik, O. F. M.

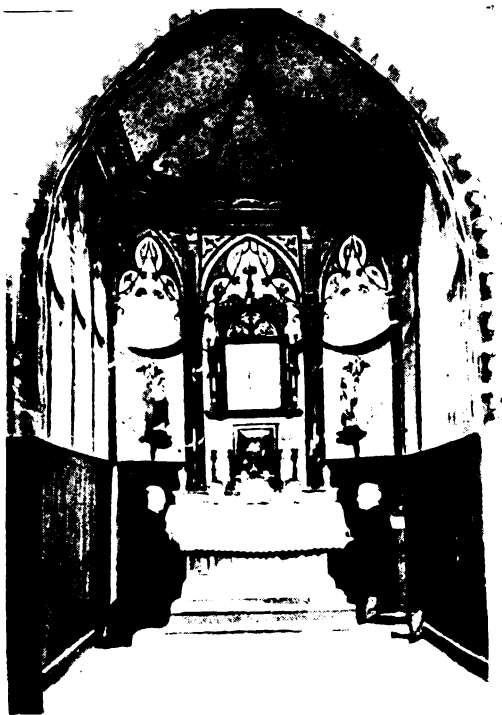
És mi történik? Az egyik télen ágynak dől. Kilencc hónapon át nyomja az ágyat nagybeteg. Mivel félni lehetett, hogy elszólítja a halál, gyónik, áldozik minden hónapban. De nem szólította el. Az ég nem engedte ezt meg számára. Várnia kellett Szent Anna-napig.

Ekkor aztán a litánia alatt, *Szent Anna* ünnepe, mikor a templomban a hívek azt énekeltek: *Holtunk után Szent Fiadat, mutasd meg boldogságot — a jó Karakai Ferenc egyet sóhajtott és szelíd mosollyal kiadta lelkét.*

Még sok Szent Anna- virágot gyűjthetnénk össze csoportba, de a helyszűke miatt ennyi legyen elég!

Háborús zárandoklatok.

Amióta kitört a véres új háború, évről-évre többen zárandokolnak Rábaközben a szanyi Szent Anna-kápolnához, különösen július 26-ikán és azt

A szanyi Szent Anna-kápolna szentélye.

követő vasárnap. Jöjjetek Ti is, a békéért könyörögni ide a kies kápolnához, amelyet süppedő borsóny szőnyeg gyanánt üde, zöld pázsit vesz körül, ahol a zárandokok serege megpihenhet. Följük illatos hársfák és magasba nyúló szilfák és kőrisfák lombáttora borul. Jöjjetek, pihenjétek meg itt és békeszomjatókat oltátok el a kápolna közelében csordogáló forrásból, melynek vize oly tiszta és csillogó, mint az olvasztott ezüst. Jöjjetek és a helybeli hívek tömegén kívül a keszeiek, vágiak, szentpéteriék, sebesieki, sobriak, szentandrásieki, sziliek, szil-sárkányieki, egyedieki, podrányieki, szovátiak, rábapatonaiak, bágyogyei, döröiek, barbaesieki, a csornaiak stb., stb. csapataival együtt kérjétek Szent Annát és leányát: a Béke Királynőjét, hogy adják meg a könnyes és véres Európának, drága magyar Hazánknak az elveszített Békét...

*Székely hegy, ős hegy, véres sziklakúp,
pogány Hadúr oltára egykoron,
angyallábakkal érintett hegyoldal,
títok-hegy, tűz-hegy, szent orom:
visszakaprán e drága örökséget,
zsidóinkat im meghajtjuk előtted.*

*Kéttornyú templom, fehér, mint az áldás,
zengő harangszó, Istenhez-küldés;
s kihez: el-elszállt bús tekintetünk,
hogy szomjazóknak bő forrást fakasszon,
köszöntünk téged, Székelyek Otalma,
Csíksomlyó Gyöngye, szent, magyar Nagyhasszony.*

*Kis falrainkban, kincses városokban,
tenyőink közt, folyóink partjain,
huszonkét ére Tehozád sóhajtok,
huszonkét ére kinez, öl a kin,
S te, ki tatár ellen oltalmunk lettél,
Nagyhasszony, újra, újra segítettél...*

*Emlékszel? ... Akkor elmentél közalunk,
Üres oltárod lépcsőjéhez gyűltünk,
úgy hírtünk vissza, kéztördelre, búsan,
jajgatva sírva, mint anyját a gyermek,
S a Kincses Várost hagytuk, visszajöttél,
relünk szennedni minden bűt, keserret...*

*Sokat régettünk Isten, Nemzet ellen,
Szent István Szerződését meggyaláztuk,
A nagy harcban, mely Fiad ellen támadt,
Ellenségének oldalára álltunk,
S mikor láttad, hogy bűnünk Atka ránk száll,
relünk sirtál és penitenciáztál...*

*A Krisztus-hágón térdeinken esésre
kértünk: — segítség ó Anyánk ha roba...
Vállán kereszt, úgy sirt a büszke székely...
S hogy vége van már, börtönét lelte,
néked köszönjük ezt is, ó Nagyhasszony,
Te segítettél rajtunk, egyedül te...*

*Most, hogy megint miénk e szent örökség,
néked ajánljuk, áldott Asszonyunk,
E Földért, melyen szent oltárod áll,
utolsó véresöppünkig harcolunk,
De ha egyszer majd karunk újra lankad,
Te védjed, hiszen tied, elfogadtad.*

*Véneink szólnak róla: réges-régen
mosoly virágozott Kegyszobrad szemében,
Huszonkét ére arcod csupa bánat,
-- volt, aki látta fájó könnyed is,
De most, hogy rig les: minden arc e földön,
úgy-e, Anyánk, relünk mosolnag: te is?*

*S mi fehér Templomod toréba gyulva
áldunk Téged, nered diéséri aánk:
Eros hittél, akár a Haragya,
Szent Hegyedet kezebe, megoadajuk:
Nagyhasszonyunk, ki teljes ragy malasztal,
míg les: egy székely itt ezen a földön,
gyermeki szírel téged áld, magasztal...*

A pápák történelmi távlatban

Írta: P. Schrotty Pál, O. F. M. tartományfőnök.

Szent Linus Pápa (67—78.)

Született Volterában, Középolaszországnak egyik városában. Fia volt az előkelő származású Herulanus de Mauri-nak. 22 éves korában elhagyta születési helyét, és tanulmányait folytatására Rómába ment. Itt ismerkedett meg Szent Péterrel, aki megnyerte Krisztusnak. Meleg barátság fejlődött ki a két férfi között. Később Szent Péter helyettesének nevezte ki. Hasonlóképpen szerette, tisztelte Szent Pált, a nemzetek nagy Apostolát, aki őt egyik levelében (II. Tim. 4, 21) meg is nevezi.

Tizenegy évig, 3 hónapig és 12 napig vezette az Anyaszentegyházat. Vértanúhalált szenvedett Kr. után 78-ban. Ő volt az első olasz pápa.

Pápaságát a következő események teszik érdekessé.

Uralkodása alatt állandóan változtak a császárok, úgyhogy tizenegy év alatt 5, mégpedig: Nero, Galba, Otto, Vitellius és Vespázian állt a Római Birodalom élén! Ez is mutatja némileg, milyen cseppfolyós állapotban volt akkor az egész ismert világ.

Tanúja volt Nero halálának, és alatta tették a földdel egyenlővé Jeruzsálemet, úgy, hogy tényleg valóra vált az Úr jövendölése: kő kövön nem marad.

A Liber Pontificalis, az őskereszténység pápáinak legfőbb forrása szerint szigorúan ragaszkodott egész uralkodása alatt Szent Péter utasításaihoz az Egyház kormányzásában. Különös súlyt helyezett arra is, hogy a nők fedellen fölvel a templomba be ne lépjenek.

A tévtanokat intette, s az igazakat oktatta: a megátalkodottakat kizárta az Egyházból. Lelkiismeretesen örködött az őskeresztény közösségi gondolat fölött. Minden túlzást, amely a hívek lelki nyugalomát megzavarta volna, szigorúan elítélt.

Sírja a Szent Péter-templomban, az Apostolfejedelem mellett van.

Szent Cletus Pápa (78—90.)

Szent Linus halála után Szent Cletust választották meg pápává, aki 13 évig vezette az Anyaszentegyházat. Vértanúhalált szenvedett ő is, mint az első három évszázadnak minden pápája.

Életéről szóló említés forrásmunka nagy szociális szeretetről tesz említést: különösen a pestis alatt Rómát elnéptelenítette.

Ő osztotta fel az Örök Várost 25 plébániára, amelyekből az idők folyamán az ú. n. bibornoki titulusok fejlődtek. Tehát az az érdekes szokás, hogy minden kardinális egy templomot mondhat sajátjának, már a kereszténységnek első évtizedeiből származik.

Ő használta először leveleinek bekezdése előtt ezt a szép jelmondatot: Salutem et apostolicam benedictionem! Üdvöt és apostoli áldást! Ezt azóta minden pápa használja. Hasonlóképpen tőle származik a templomok látogatásának felemelő szokása. Uralkodása alatt szenvedett vértanúhalált Szent Júdás, Fülöp és Simon apostol.

Szent Kelemen Pápa (90—100.)

A keresztény őskornak egyik legnemesebb vezérégyénisége. Előkelő római családból származott,

amelynek rokoni szárai a császári családhoz is kötődtek. Szent Péternek tanítványa volt ő is. A szent őshagyomány azt tartja, hogy Szent Péter gyakran fordult meg házában, amely a Célius alsó részében feküdt és az előkelő római világnak találkozóhelye volt. Ennek a háznak romjai még ma is fennállnak nem messze a Colosseumtól Szent Kelemen temploma alatt. Egyik amerikai kardinális, kinek titulusa volt ez a gyönyörű Istenháza, ásatásokat végeztetett és ennek folyamán került napvilágra ez a rendkívül fontos ősrómai házrom. Hitvédelmi szempontból felbecsülhetetlen értékű, mert minden apológiát könyvvel és előadásnál többet ér, ha a kételkedőt, vagy másvallásút odavezethetem és azt mondhatom neki: itt lakott Szent Péternek harmadik utódja és Szent Péter maga is itt, ebben a házban járt, itt tanította Kelemen pápát, itt imádkoztak együtt, itt dicsérték Krisztust, itt tanácskoztak a fölött, melyik a helyes út, amelyen a szörnyű nehézségek közepette vezetni kell a híveket.

Angelo Rotta, pápai nuncius pécsi templomunkból jövevényáldást ad két kis virágra.

Sokszor tartózkodtam ezen a szent helyen és nem egy másvallásút láttam, mint rázkódott meg lelke mélyén a vezető páter egyszerű szavai hallatára: itt volt Szent Péter, itt lakott Szent Kelemen pápa. Ez archeológiai megállapításokon nyugvó igazság! Rómának minden köve beszél, de Szent Kelemen mai temploma alatt levő romoknál szebben, meggyőzőbben egy sem.

Egyedül ennek a romnak a látásáért érdemes elmenni Rómába!

Kelemen pápa a Korintiakhoz intézett levele miatt is kimagasló alakja az őskereszténységnek, mert ezze! a levéllel tett bizonyosságot a mellett, hogy a pápa szava a hívekhez döntő jelentőségű, mikor hozzájuk szól fontos tanok és kérdések helyes megoldása érdekében. Ezt a levelet az első pápai bullának is mondják.

Rómát hét kerületre osztotta: mindegyiknek élére egy-egy kiváló férfit állított, akinek feladata volt társaival a mártírok és hitvallók aktáit összegyűjteni. Ugyanakkor elrendelte keményen és határozottan, hogy a papok és püspökök a szentmisénél használt ruhákat ne viseljék a társadalmi életben is.

Ő rendelte el miseközben a „Dominus vobiscum”, „az Úr veletek” üdvözlésnek használatát, mint a béke és üdvösség zálogát.

Előkelő származása, szent és jócselekedetekben gazdag élete ellenére elfogták és Krim félszigetére száműzték, ahol a már ott lévő kétezer keresztény-nyel együtt nappal a márványbányában dolgozott,

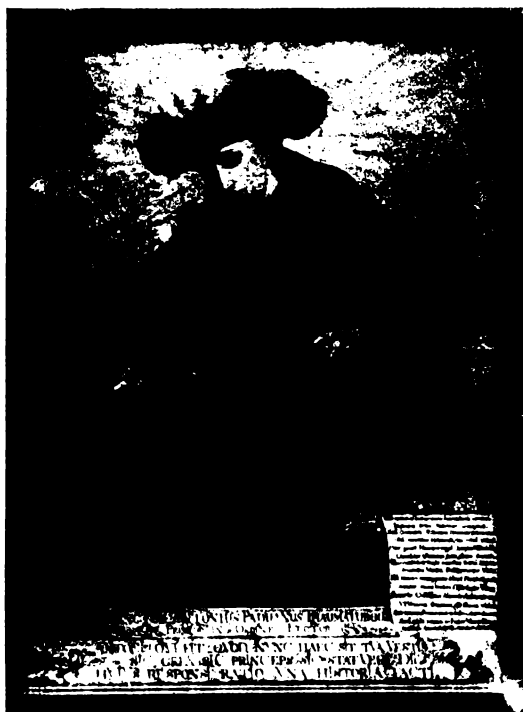
éjjel pedig társait erősítette a hitben és mindvégig való állhatatosságban. Hősies kitartását azzal büntették, hogy horgonyt kötöttek a nyakára és a tengerbe vetették. Azért ábrázolja őt a keresztény ikonográfia horgonnyal.

A pápai trónon 9 évig, 2 hónapig és 10 napig ült.

Szent Antal mint tengernagy

Bálint Sándor.

Páduai Szent Antal egyike az Egyház legnépszerűbb szentjeinek. Talán nincsen templom, ahol valaminő ábrázolásával ne találkozánk. Érdekes, hogy tisztelete aránylag későn, igazán csak a XVI. század végén bontakozott ki, amikor ünnepét (június 13) V. Sixtus ferences pápa felvette a *Missale Romanum*-ba és ezzel a kultuszt kiemelve a rendi keretek közül, szerte az Egyházban elterjesztette. A franciskánusok hallatlan népszerűségét igazolja, hogy a jámbor néphit öntudatlanul ráruházta azokat a hiedelmeket, amelyek eddig *Remete*

Szent Antal tengernagyi ruhában a pécsi ferences klostornál egyik régi festményén.

Szent Antalhoz, a monasztikus középkor egyik legyhíresebb szentjéhez fűződtek. Így népünk a *Szent Antal tüze*nek nevezett betegséget is a Páduai Szent nevével és ünnepével

hozza kapcsolatba. Érthető, hogy Szent Antal tiszteletét elsősorban franciskánusok terjesztik.

Néhány hazai ferences kolostorban, tudtunkra *Pécsen* és *Rozsnyón* Szent Antalnak különös ábrázolásával találkozunk. *Rozsnyón tengernagyi egyenruhában*, óriási testl arányokban irányítja a *lepantói* híres tengeri csatát (1571), ahol a keresztény gályák a spanyol Don Juan d' Austria vezérletével legyőzik a török hajóhadat. Ismeretesek a lepantói győzelem előzményei és kísérő körülményei. A pápa, Velence és Spanyolország között liga jött létre. V. Szent Pius vezére útban Ancona felé magát és flottáját Lorettóban a Szűzanya oltalmába ajánlotta. A győzelem után a pápa öröme nem ismert határt. Miután a diadalt október első vasárnapján vívták ki, Olvasós Boldogasszonyt örök emlékezetül ezen a napon ünnepli az Egyház. A legenda szerint fenti módon Szent Antal is közreműködött a győzelem kivívásában. A hiedelem eredete bizonytalan, de tény, hogy a barokk Szent Antal képeken a lepantói győzelmet sűrűn hozzák kapcsolatba az ő csodálatos tengernagyi tevékenységével.

A legenda további ihletését mutatja, hogy a *spanyolok* az északafrikai *Orán* városának visszafoglalását szintén Szent Antal közbenjárásának tulajdonították. A spanyol admirális ugyanis *Alicante* kikötővárosban a barátok templomában Szent Antal tiszteletére misét hallgatott, majd tengernagyi kalapját a szent szobrára tette és ráruházta a fővezéri tisztséget. Utána a spanyol flotta megtámadta Oránt, de senki sem védekezett. Kiderült, hogy az arabok a várost kiürítették, mert egy franciskánus tünt fel megszámlálhatatlan sereggel a levegőben és teljes pusztulással fenyegette meg őket.

A csodának Európa szerte nagy visszhangja támadt és híre a habsburgi monarchiába, hazánkba is eljutott. Tudtunkra azonban csak *Pécsen* maradt fenn a mellékelt fényképen közölt egykorú ábrázolása. (A képet P. Szedő Dénes O.F.M. szivességének köszönjük.)

A hazai ferences kolostorok művészeti emlékeinek számbavételével, kultusztörténeti háttérüknek tisztázásával a katolikus és benne a franciskánus jámborságnak bizonyára sok jellegzetes megnyilatkozása kerül még napvilágra.

Nagyvárad papnövendékei Szent Ferenc szellemében

Vass Dezső papnövendék

Nagy Szent Gergely pápa hasonlata szerint a Szentírás csodálatos tükrő, melyben a lélek arcát láthatjuk meg. S valóban a kétezzer éves Anyaszent-egyház keresztény életének igazi hősei, a szentek sokszor és mélyen belenéztek ebbe a csodálatos tükrőbe. Ott nemcsak azt látták, hogy milyen a lélek, hanem az is szemükbe öltött, hogy milyenné kell lennie az „alter Christus”-nak, Krisztus igazi követőjének.

Amikor Asszisi Szent Ferenc is beletekintett az evangélium tiszta tükrébe, akkor őt az isteni Mester fölséges egyszerűsége ragadta magával. Szívébe csengett az Úr Jézus szava: „ESTOTE SIMPLICES, SICUT COLUMBAE” (Mt. X. 16). Szent Ferenc ennek az evangéliumi egyszerűségnek a megvalósításán fáradozott földi életében és ez az evangéliumi egyszerűség él ma is tovább a több, mint hétévszázados ferences szellemen. Egyszerűség az, ami Szent Ferencet egyedülálló egyéniséggé különíti a szentek dicsőséges sorában. Szent Ferenc egyszerű a szegénységben, mint nővére a bóbítás pacsirta, de egyszerűségében is dúskacagású, mint Umbria napos lankáinak bársonypiros barátságfüje. Egyszerűségében annyira nagy, hogy életigényét leépíti egész a koldustarisznyáig és ugyanakkor az élet örömeit a tisztaszívű gyermek kedves naivságával örvendi a világba. Életcélját is egy minden problémát kettévágó jelmondatban egyszerűsíti: „ISTENEM ÉS MINDENEM”. Ez fejezi ki azt a lelki összhangot, mellyel a világ zajában élte az evangéliumot.

Azzal, hogy Isten kegyelméből magunkra öltöttük Szent Ferenc Világi Rendjének öltönyét: a vállruhát és az övet, ezzel mi is szeráfi egyszerűséget kívántunk kispapí és majdan papi életünk átütőerejű programjává tenni. Vállruhánkról szól hozzánk mindennap Szent Ferenc és szívünkbe vési a papi élet egyszerűsített mondatát: „Istenem és mindenem”. Tudjuk, hogy ebben a jelmondatban rejlik Szent Ferenc litkosértelmű szent életének a kulcsa. Szent Ferenc Világi Rendjébe lépve ezt az

életcél követjük mi is azzal, hogy ferences egyszerűsége törekszünk. Ferences egyszerűsége, mely egyúttal új meglátásnak, egy új világnak lesz a lelke; egyszerűsége, melynek „lett a vágya, lett a kedve és cselekedet a megjelenítése”. (Prohászka O.)

Szent Ferenc Világi Rendjébe való lépésünket lelkipásztorkodásra készülő kispap szemmel tekintem és jelentőségét röviden két dologban látom: 1. Saját lelkünk javát munkáljuk és 2. A hívek lelki hasznán dolgozunk.

Saját lelkünk javát munkáljuk:

Szent Ferenc Világi Rendje, mint „az Egyház által elismert rend, az első rend szellemében a világi életnek megfelelően, a Szentszék által megerősített szabályzat szerint törekszik a keresztény tökéletességre” (v. ö. ETK. 702. can.). Ez a Világi Rend abból a törekvésből keletkezett, hogy a világban élők is részesedjenek a szerzetesrend lelki javaiban. X. Piusz pápa szerint Szent Ferencnek a világiak számára alapított rendje nem különbözik az első és második rendtől, csakis abban, hogy ugyanazon célokat a saját módja szerint törekszik elérni. Ezért joggal nevezhető ez a rend: „a világiak számára alapított ferencrendnek”.

Amikor Szent Ferenc Világi Rendjébe jelentkezünk, akkor annak a nagy és szent férfiúnak a hívó szavát követtük, aki az összes rendalapítók közül elsőnek gondolt arra, hogy közkinccsé tegye a szerzetesi életet. Tagjai lettünk egy több, mint hét évszázad óta fennálló, több száz szentnek és boldognak közbenjárását élvező rendnek. Gyermekei lettünk Szent Ferenc nagy családjának. Ezzel több, mint 200.000 szerzetes és szerzetesnő, valamint csaknem hatmillió harmadikrendi tag imáiban és jócselekedetében gyümölcseiben részesülünk. Hogy e szent közösség számunkra milyen nagy lelki segítséget jelent a tökéletességre-törekvés meredek útján, azt itt nem szükséges külön leírnom. Elegendő, ha csak elgondoljuk azt, hogy az elmúlt hét évszázad alatt

Megható kép a Gyöngyösi Ferences Hittudományi Főiskola papszentelési szertartásából:

Az új papok közösen megáldják szentelő püspöküket. Uzlóczy Zdravecz Istvánt.

Szent Ferenc sok millió fia és leánya mennyi imát, jócselekedetet, mennyi szentáldozást és vértanúságot ajánlott fel a lelkekért a jó Istennek.

Ezen érdemközösségen kívül Szent Ferenc Világi Rendjének tagjai sok búcsúban és nagy kiváltságokban részesülnek. Hosszadalmas lenne itt mindent felsorolni, de főlöleges is, mert ezeket összefoglalja és részletesen tárgyalja a Vezérkönyv.

Azonban nem hagyhatjuk szó nélkül azt a legnagyobb lelki kincset, amelyet Szent Ferenc Világi Rendjétől a pap és a papnövendék nyer. Ez maga a ferences szellem. A maga egyszerűségében jellegzetesen előttünk álló ferences szellem, mely a Krisztust követő, Istenországáért dolgozó „egész apostoli férfiú” szelleme. Ez segít minket is a nagyobb lelki tökéletességre. Ennek értékét és nagy jelentőségét fejezte ki 1936-ban a harmadikrendi kispapok düsseldorf-i összefojetele, ahol dr. Cohnen mondotta: „Szent Ferenc Világi Rendje által nyújtott legnagyobb előnye a világi papságnak az, hogy szabályaival, szellemével mintegy követeli, hogy élje át, valósítsa meg Krisztus evangéliumos életét, mert nyilvánvaló, hogy azt a siralmas szakadékot, melyet a mai idők anyagiassága szelleme a papság és a nép közé erőszakolt, csakis a ferences egyszerűség tudja majd áthidalni”. Lelkünk javát munkálva, így akarunk a ferences szellemben elmélyedni s annak bő gyümölcsét az örökkévalóságra biztosítani!

A hívek lelki hasznán dolgozunk:

Mint lelkipásztorkodásra készülő papnövendékek, gyakorlatban is meg kell ismerkednünk azokkal az üdvös eszközökkel, melyekkel a hívek lelki javát előremozdíthatjuk. Az alkalmas eszközök megválasztásában nem hagyhatjuk figyelmen kívül a nagy terciárius, b. e. XI. Pius pápa nagyszerű felhívását, melyet Szent Ferenc Világi Rendjéhez intézett: „Aki e dicső hadseregnek még nem tagja, tanácsotokra még ez évben lépjen be! Aki még nagyon fiatal, iratkozzék be a kordaviselek testületébe, hogy már ifjúságától kezdve hozzászokják ehhez a szent szolgálathoz” (Rite expiatis... 1926. IV. 30). Ugyanebben a körlevélben a Szentatya azt a nagy kívánságát is kifejezte, hogy a püspökök vagy maguk, vagy pap-

jaik által oktassák ki a híveket, hogy „mennyire megbecsülendő ez a rend s mennyire jó volna, ha minél többen tagjává lennének, mert benne a leg-szentebb s a legfölkéletesebb törvények megtartása is könnyűvé lesz”.

Mi a pápai felhívásnak engedelmességgel, amikor nemcsak hirdetni, terjeszteni s majdan talán vezetni fogjuk a rendiközségek valamelyikét, hanem mi magunk is már most élni akarjuk a ferences szellemet. Így válik a mi életünk evangéliummá és így leszünk majd a hívek számára a világosság gyermekei” (Elez. V. 8.).

Krisztus földi helytartója látja, hogy az emberiség ma is nagy lelki szükségben szenved. Hallja a népek kiáltó szavát, amint lelki jogaikat követelik. Tudnunk kell, hogy ebben a nagy segélykiáltásban a keresztény világ nem kér egyebet a paptól, mint új erőt a hithez, új erőt a szívnek. Ezt adja meg Szent Ferenc szelleme, melyet a népnek közvetít a Világi Rend.

Teológiai és főleg egyházi tanulmányainkban értettük meg azt, hogy nekünk szívvel-lelékkel az Egyházzal kell éreznünk. Mindenben együtt akarunk érezni az egyedül üdvözítő Anyaszentegyházzal, melynek szíve Rómában dobog. Ez a szív mindenkor megérzi és lélekkel szolgálja a kor igényeit. Az Anyaszentegyház ma is vállalja, hogy korunk rohanó szekerének kerekét csak Szent Ferenc kordája kötheti meg. Ezt a kordát: Szent Ferenc szellemét közvetíti az egész társadalomnak Szent Ferenc Világi Rendje, mert amint a Vezérkönyvben olvashatjuk: „A terciárius rendi kötelességeinek hűséges teljesítésével nemcsak önmaga születik újjá az evangélium szellemében, hanem apostolkodásával és szeráfi lelkületével nagyban hozzájárul a társadalom újjászületéséhez is”.

Röviden ezekben látom célját és jelentőségét annak, hogy a Világi Rendbe való jelentkezésünkkel szemináriumunk kispapi nemzedéke intézményesen, csaknem kivétel nélkül belekapaszkodott Szent Ferenc kordájába és bizalommal ragadtuk meg szeráfi Atyánk kezét, hogy vezessen minket „az élet földjére” a Szent Ferenc szellemében megreformált új emberi társadalomba!

Györkefia: A déli harangszó hőseiről.

Békere szóljon déli hús harangod,
békét daloljon most izgága lantod:
a lázadás hazüg ige!
Nem voltam sose rendes lázadó ön,
botló dalom se Dózsa György, se sovén
Koppány módján még senkire
oklót nem rázott, csak morgott csupán,
vagy sirt, ha rágódott vak-ostobán...
De rá most eseng harang-ige!

Tudom, hogy így van jól és így van rendjén,
Nem volt rebellis semmiféle lendém,
degtoljebb olykor büdösö,
Hisz minden dalben győzelmet zeng tornyunk,
s hogy góg nyakára békésen tiporjunk,
kongón csitítgat titkos szó.
Eszmed, fajod, — tudod, — nem lazadasert
teremtett, hanem nagymesszi másért,
ugarhogy is szabadkozol!

Nadorflehervár késett Angelussza
tofszor beomlott vádat: hogy alussza
a hetedik mélységbe lenn
tomok kozt álmát magyar Csipkerózsza:
veszethitu láz, egy halk buszke Dózsa,
akit nem ért facér jelen.

* Dunántúli szó: rokonság, familia.

„Kuruc”-zászlójú, kopott, fonthaju pör,
ki hadban Boldogasszony-nótát dudol
(„kuruc” mélyen a Crux izen!...)

Kereszem lelked, s tölem egyre bujtál,
öreg Tiborc, te egyetlen hű bojtár,
ki méltó Isten-kardja lenni.

Nézd: békén, — mint te hajdan, — olyan beken
lesem már, mi jön minden cécók végén,
s vén titkodnak ki mer felelni.

Kérdő arcod veremben kísért egyre:
Ki látott téged? Ki hitt szent seregbe?
Elvesztett hitedért perelni

ki fog? S ha minden volt rajzásnak vege:
átélek a néph, — az elásott helybe
ki ad újlelku új fajt?

... Békén, Tiborc, békén ki bír, ha oltumsz?
Os fák alatt kitől gyül újra szent tuz?
Ki oktat vinni bunkát

hívén, turon, mint „cruciger” s pehelynyi
hunyászság nélkül sorsunk átölelni?

Harangod békét, egyre békét kongat,
öreg, túró paraszti lelkek fognak,
kik rebbenestelen tudtak veretni, verni.

Oly jó dacosan sorsuk átölelni
Debrecen, 1941. febr. 24.

Missziós emlékek

P. Roznik Rajnér, O. F. M.

Intő példa . . .

Ugyanesak 1930-ban történt Heves megyében Adácson. A szegény, de szorgalmas nép jórésze vasuti munkás, vagy Pestre jár a kenyér után. Bár jóindulatúak, de a sok rossz példa, mit munkahelyükön látnak, nem marad hatás nélkül.

Kellett a misszió. Dehát hol nem kell??

A lakosság buzgóbb része kezdettől fogva dicséretesen látogatta a templomot. A gyóntatás is szépen haladt. De egy bizonyos réteg nem mozdult.

A jó Istennek kellett közbelépnie. És közbelépett.

Eppen a halálról volt szó. Senki el nem kerülheti. Nem tudjuk, mikor jön. Mindig készen kell rá lenni.

A beszéd után még folvik a gyóntatás. A többi között gyónik egy néni is. Ahogy meggyónt, az oltárhoz térdelt, hogy a földött elégtételt elvégezze.

Egyszer csak elvágódik, egy-két jajszó . . . És hörögni kezd . . . Nagy kapkodás. Szerencsére papok voltak a közelben, egyik szalad a szentolajjal és feladja a haldoklók szentségét. Egy-két pillanat és vége. Meghalt az oltár előtt. Áldozni sem tudott . . .

Oly megrendítő hatással volt a községre, hogy a szép nagy templom is kicsinek bizonyult. Oly tömegesen járultak a bűnbánat szentségéhez, hogy a környék papjait is segítségül kellett hívnunk.

A szentségimádási gyertyás körmenet előtti szentbeszéd alkalmával annyian kiszorultak, hogy egy másik papnak kívül is kellett ugyanakkor szentbeszédet tartania . . .

Befejezés után, mikor mentünk az állomásra egy idősebb bácsi, aki — miként mondták — gúnyos megjegyzéseket tett a misszióra vonatkozólag, sírva fakadt és mondotta: Sohse gondoltam, hogy én meggyónjak. De hála Istennek, levették már rólam is a bűn bilincseket . . .

Tiszteletes úr, mi is beállhatunk?!

Adács után Püspökladányba mentünk misszióra. A szokásos jó előkészület után mindjárt kezdettől fogva tele lett a templom hallgatókkal. Vonzotta a kegyelem a hívő népet. Rendkívüli siker kecségetett.

Nagyon sok itt a protestáns. Azok is jöttek. Éheztek az örök igazságokat . . . Nemesak a nép, de maga vezetőség is. A presbitérium egy csoportban jött minden este. Őket a plebános a szentélyben székeken helyezte el . . . Ennek következtében veszélyesen zsúfoltt lett a templom. Sok katolikus ki is szorult. A szószékről kértük a reformátusokat, ne jöjjenek ily sokan, hiszen nem ómiattuk jöttünk.

Erre a kérésünkre szokatlan dolog történt. A templomban a hallgatóság közül valaki nagy hangon mondotta: De mikor mi is szeretjük hallgatni! . . . Mit tehetünk erre! Hagytuk, maradjanak.

A gyertyás körmenetet készültünk megtartani. Híveink a kiadott utasítás szerint álltak fel sorba. Láttunk egy nagy csoportot, több száz embert, ahogy zavartan nem tudták, mit kezdjenek.

Egyikük odajött a rendező misszióshoz és kérdi: Tiszteletes úr, mi is beállhatunk?!

— Hát kik maguk?

Pécs társadalmát Jézus és Mária Szívének ajánlotta fel Angelo Rotta pápai nuncius.

A Széchenyi-téren elrendezett lakosság egy szívvel-lélekkel imádkozta a polgármester felajánló föhászát.

- Mi reformátusok vagyunk.
- Ha van gyertyájuk, beállhatnak.
- Van kérem.

És erre nagy boldogan szedték elő gyertyájukat. Meggyújtották és álltak be a sorba. Énekünket is hamarosan megtanulták és tele tüdővel zengték. (Ezt énekeltük: Minden alkotmányok az Urat áldjátok. Ennek ismétlődő része: Szent vagy Uram, Szent vagy...)

A kegyelem nemesak a katolikus hívők lelkében működött esodálatos eredménnyel, hanem a reformátusok között is. Már a miszió alatt megindult a nagyarányú katolizálás.

Utána folytatódott úgy, hogy kb. 60 ember tért vissza az Egyházba.

(Az már nem tartozik szorosan ide, csak megjegyzem, hogy utána tartottak „helyreigazító konferenciákat“, melyek azonban csődöt mondtak, mert már a bevezetésben bennünket szidtak. Saját népük belekiabált a beszédbe: Ők nem szidtak minket. Máriáról beszéljen! Részvétlenség miatt abbahagyták. Hírlapi vita is keletkezett, melyben a katolikus plébános nagy fölényvel verte vissza a támadást.)

Dr. vitéz P. Szabó Piusz utolsó máriabesnyői látogatása.

Csaba Jenő kapucinus atya.
máriabesnyői plébános.

Piusz atya nagyon szerette Máriabesnyőt, évenként többször is eljött és a sok munka után itt mindig jól esett neki a pihenés. 1943 jun. 5-én szombaton fáradtan érkezett, a hosszú harctéri szolgálat nagyon megviselte a szívét, nagyon örült Máriabesnyő fejlődésének, tetszett neki az újonnan kifestett felső és alsó templom, a lurdi és Szent Ferenc-barlang, mint székelnek nagy öröm volt látnia a székelycaput. Este arról beszélgettünk, hogy néhány napig itt fog pihenni, majd elmegy Borszékra, ahonnan egészen meggyógyulva fog visszajönni. Lefekvés előtt még tőlem kért papírost, ceruzát és ujszövetségi szentírást, hogy másnapi szentbeszédére készüljön.

Vasárnap reggel életgyónást végzett, a Szent Ferenc-oltárnál nagy áhítattal mutatta be a szentmisét, majd olyan lelkesedéssel, annyi melegséggel beszélt a székelycapuról és ezzel kapcsolatban az örök élet kapujáról, hogy lelkük mélyén megrázta a jelenlévők ezreit. Különösen érces a hangja, amikor a magyar összefogásról, a keresztény magyar ember életéről és jövőjéről beszélt. A templomi szertartás befejezése után egészen az ebédre hívó csengetésig a kertben beszélgettek a Piusz atyával Dr. Kovács Vince püspök atya, szentkereszthegyi Krato vill Károly altábornagy, vitéz Vajna Tibor altábornagy, Királymezey Tibor pápai kamarás, P. Bögözy Vilmos házfőnök és e sorok írója.

Délben a házfőnök vendégül látta a székelycaput, a zarándoklat vezetőit, a megjelent előkelőségeket, a helyi hatóságokat és a rendház jóbarátait. Ebéd után Piusz atya együtt maradt a vendégekkel és nagyszerűen eltréfálkozott.

Délután félháromkor ünnepélyes litánia volt. Majd kezdetét vette a kolostor udvarán az avatási ünnepség. Ennek keretében P. Bögözy Vilmos a székelycaput építésének történetét mondta el hangulatos, élvezetes, igazán székelycaput beállítással. Gáspár Jenő, a Sajtókamara igazgató-főtájkára tartott nagyhatalmú avató beszédet. Végül a jelenlevő Kovács püspök úr megáldotta a székelycaput. A kapuavatáson még Piusz atya is jelen volt és tíz perc múlva tragikus haláleset híre rázta meg a hatalmas zarándoksereget. Dr. Szabó György Piusz ferences áldozópap, ny. tábori főesperes, a délelőtti istentisztelet lángolószavú székelycaput szónoka hirtelen befejezte földi életét. Az ünnepély után gyengeségről panaszkodott. Elin-

dult emeleti szobájába. Alighogy a lépcsőn fölért, szívéhez kapott és a következő pillanatban összeesett. Bevitették az egyik vendégszobába, Csaba Jenő plébános atya az ő erős hangján az ablakból lekiabált a zarándoksereghez: Halló-halló, ha van az urak között orvos, legyen szíves azonnal feljönni súlyos beteghez, majd föladta Piusz atyának az utolsó kegyelet szentségét, a zárda tagjai letérdeltek és József atya előimádkozásával elvégezték a haldokló imáját. Közben megérkezett az orvos, aki a bekövetkezett halált tudta csak megállapítani.

A kegytemplom tornyában megkondukt a lélekharang, óriási megdöbbenés, mélységes részvét fogta meg a lelkeket, sokan zokogtak a templom udvarán.

Piusz atyát nem szállították el sem Zetelakára, sem Görömbölytapolcára, hanem a máriabesnyői kapucinus temetőben pihen és várja a test feltámasztását.

A magyar történelem a mikházi zárda székelycaput tartja a legművészebb alkotásnak. 1912-ben törté össze a tornádó, amikor Budapestre akarták szállítani a nemzetimúzeum számára. A mikházi székelycaput fényképén, amely 1911-ben készült, éppen dr. Szabó Piusz fiatal novicius-mester, ferences atya van megörökítve. A püspök atya által megáldott máriabesnyői székelycaput alatt is ott van Piusz atya mosolygó fényképe. Kegyeletes szívvel fognak reá nézni a zarándokok. A máriabesnyői székelycaput rájá marad egy képnek.

Soha üresen nem marad székelycaput-rámánk, még akkor sem, ha kifeszítenék sarkából szárnyait. Dr. Szabó Piusznak, a magyar barátunk és hős katonának a képét fogja keretezni, amíg magyar lesz a világ.

A szokott ferences programmal tartjuk meg az idén is a jászberényi Porciunkula-búcsút. Minden jászszági világi-rendi testvérünk ott legyen!

Erős asszonyok

Írta: dr. Vöö Mihályné.

Kettőjük közül egyik sem volt valami királynői, hódító megjelenésű hölgy. Az egyik: a *Nénike*, inkább kicsiny, törékenynek látszó, igénytelen külsejű asszony volt, de rendkívül finom arcvonásokkal, finom lélekkel és csendes kedéllyel. A másik: a *nénike cselédje: az öreg Mari*. Valóban: nem házvezetőnő, vagy háztartási alkalmazott, hanem csak régi, hűséges, *öreg cseléd*.

Rájuk gondolva, elém tárul „Palócország” dimbes-dombos, erdős-völgyes, regényes vidéke, a rétek zöld és limes selyemkötösével és a dombon a falu fölött őrtálló templomával. S mintha nyílnék a plébános kertjének kapuja: élénk jó csendes vidámsággal, mosolygós arccal a csipkefőkötős Nénike, a plébános édesanyja. Betessékel minket a fehér tornácra át a hűvös, levendula- és almaillatú szobába... , azután előhotorkál az *öreg Mari* is, aki immár „nyugalomba vonult” és évek, évtizedek szolgálatát után most már *őt szolgálják ki*...

Mert Nénike korán özvegyiségre jutott két gyermekével, imádság, munka és gondok között nevelvén őket; majd Isten akaratát kutatva: fiát Isten szolgálatára adta. — Mari, aki még karján ringatta a kicsinyeket, híven megosztott örömet-bánatot Nénikével. Míg a gyermekek intézetben voltak, de sokat dolgoztak együtt, vagy ültek varrogatva és imádkozva — nagykendőben — a nagyvárosi fűtetlen szobában kemény téli időben!... És az önként vállalt szigorú börtök... De mindez mélyen el volt rejtve a világ szeme elől; Nénike soha egy szóval sem panaszkodott, de nem is dicsekedett soha „áldozatainál”, Mari pedig, bár hű osztályosa volt mindennek, sohasem lépte át bizalmas-kodó beleszólással a korlátokat.

Nénike azután plébános-lia házát vezette mindente kiterjedő gonddal és hozzáértéssel, éber anyai szemmel és szívvel, „szemmel tartván háznépe ösvényeit... Megszemlélvén a mezőt... és kinyújtván kezét a szűkölködőnek... Onnan már csak ritkán látogatott el a fővárosba, de ekkor sem hagyta el régi jó szokását: télenyáron a reggeli szentmishhallgatást. S ha valahol megszállott, rokonainál, az volt az első kérdése: „Van-e a közelben templom?”

Valóban, ő mindig *Isten közelében* élt. S ezt olyan egyszerűen és természetesen tette, hogy szinte magától értetődőnek találta a ember, mintha ez nem is lehetne másképp.

A képzelet újra a plébánia-lakot vetíti élénk. Nénike kezében ég a dolog. Vendégek vannak a házban. A kert, a tornác, a ház, a templom tele virággal. Nénike plébános-líanak ezüstmiséje lesz... A nagy napon az egész háznép szentáldozáshoz járul. Az ünnepi ebéden a püspök úr is résztvevett. Nénike ott ült mellette, régi, finom selyemruhában, vegtelenül szerényen és könnyes, boldog örömmel. De ott ült az assz-

Jézus Krisztus nagyszülei és édesanyja.

talnál a vendégek között az *öreg Mari* is, ünneplőben, fekete fejkendővel. Ő nem hiányozhatott erről az örömnünnepről. Így becsülték meg azt, aki egész életét — önmagáról lemondva, — mások szolgálatába állította.

Nemsokára elköltözött az *öreg Mari* az élők sorából. Róla is elmordhatjuk, amit a költő mond a hű cseléd sírjáról: „Felejtve régen játék, dal, mese, Hű szíve az, mi nem lesz sohse.”

Azután Nénike „ment haza”. Elbúcsúzott ágyánál térdelő gyermekeitől. Imádkoztak. Megáldotta őket. S ment, „mert Isten erősen akarta.”

* * *
De hiszen ez nagyon egyszerű, mindennapi (?), igénytelen kép az életből. — mondhatná valaki. Hol vannak itt a problémák, a megrázó események, tusák és szenvedések, hol vannak a tragédiák?

Valóban, ezek nincsenek benne. Egyszerű történet asszonyokról, akik Isten akaratára szerint, a *maguk helyen* éltek a *való életet*, egyszerű mindennapi feladataival. *S ez is lehet az élet dala, zsoltára, himnusza!*

Mi az imádság?

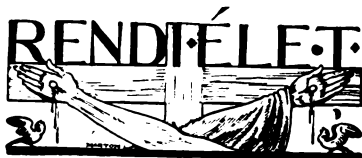
P. Zmertych Oktáv, O. F. M.

„Az imádság a lélek felszállása Istenhez“ — mondja Damaszcén Szent János. Gondolatban egy pillanatra alatt eljuthatunk a föld egyik végétől a másikig, az északi sarktól a déli sarkig, innen édes hazánkból Afrikába, Ázsiába, Amerikába vagy Ausztráliába. Lélekben egy pillanat alatt — bár testünk távol van otthonunktól — átléphetjük házunk küszöbét, leülhetünk szobánkban az asztal melletti székre és beszélgethetünk atyánkkal. Hasonló történik az imádság alkalmával is. Ilyenkor lélekben elhagyjuk a földet, ezt a sárgolyót, a gondolat szárnyán egy pillanat alatt felrepülünk az égbe, átlépjük a mennyország aranykapuját, Isten trónusa elé megyünk, ott letérdelünk, imára kulcsoljuk kezünket, hogy az angyalokkal és a szentekkel együtt magasztaljuk Isten végtelen nagyságát, bölcseségét, jóságát, szeretetét és irgalmát; hálaát adjunk minden testi-lelki kegyelemért; engeszteljük a mi és a világ összes bűneiért; kérjük segítségét magunk és mások számára.

Mi az imádság? *A lélek anyanyelve.* A gyermek, — ha megtanították rá — szinte ösztönszerűen imára kulcsolja kis kezét reggel, délben és este; a nagy szenvedésekben még a legkeményebb természetű ember ajkán is kicsúszik a szó: „Jaj, Istenem!“, „Istenem segíts!“ Mi az imádság? Be-

szelgetés a jó Istennel. Ha ezt az igazságot a gyakorlati életbe átvisszük, akkor könnyen megtanulhatunk jól imádkozni. Amikor embertársainkkal beszélünk, figyelünk arra, amit mondanak. Mennyivel inkább kellene összpontosítani figyelmünket, amikor a királyok királyával, a jó Istennel beszélünk imáinkban. A gyermek, ha atyjával beszél, nemcsak arra gondol, amit mond, hanem közben az öröm, a hála, a vágy, vagy a részvét, a bánat érzelmeit is felkelti magában. Hasonlóképpen tégy te is: gondolj a szavak értelmére és érezd át azokat. Mint gyermek a legjobb atyának, te is közvetlenül, szívből, bizalommal, részletesen mondd el Istennek örömeidet, sikereidet vagy szenvedéseidet, nehézségeidet, és a jó Isten, a „mi Atyánk“, felelni fog neked egy jó gondolattal, vigasztaló érzéssel, erősítő kegyelemmel.

Mi az imádság? *A kegyelem kincsés házána a kulcsa.* Milyen bizalmatkelten csengenek fülünkbe az Úr Jézus ajkáról elhangzott szavak: „Bármint kértek az Atyától az én nevemben, megadja nektek.“ Mózes imádkozott és kiengesztelte Istent a nép bűneiért. Holofernesz Betuliát ostromolta, a város lakói imádkoztak, ezért a Mindenható csodálatosan megsegítette őket. *Anna asszony könnyek között kérte Istent, hogy ajándékozza meg gyer-*

Amikor Szent Antal mosolyog az ő szegényeire.

Pécs, június 10. Amikor a templomok harangjai szerdán délben tizenkét órakor megszólaltak, a pécsi Szent Ferenc Rendi kolostor hatalmas fekete kapui újra kitérültek azok előtt, akik fölött az évek elszállottak és öreg napjaikra egyedül szegények maradtak. Az élet elesettjei baktattak a ferences udvar felé, ahol hús bogrács alatt ropogott a rózse és az ólomzürke ég felé egyenesen szállt fel a füst. És amíg a bográcsokból finom pörkölt illata árad, a város szegényei: férfiak, nők, gyermekek türelmesen tartják barna kosaraikat, kék lábosaikat.

Ébéd jegy nélkül.

Azt a pillanatot várják, amikor Szent Antal jóvoltából egyszer jegy nélkül és ingyen ebédelhetnek meg itt, az Isten szabad ege alatt, azokból a barna agyagtányérokban, amelyek az udvar közepén elhelyezett, hosszú fehér asztalon vannak.

Mankójukra és botjaikra támaszkodva várják Eördögh Alfonz ferencrendi házfőnököt, aki mosolyogva érkezik meg az udvarra. Arca elárulja, örül a lelke, hogy örömet és jó napot szerzhet a szegényeknek.

A szegények atyja.

A szegények úgy fogják körül, mint ahogy a gyermekek szokták körülfogni azt, aki szereti őket: az édesatyjukat.

Egy percre síri csend támad. Eördögh Alfonz beszédet intéz a szegényekhez. Átszellemült arccal hallgatják a kávébarna reverendás barátot, aki rámutatott arra, hogy a város szegényei a mai megvendéglést Szent Antalnak, a szegények védőszentjének köszönhetik, aki ebben az évben sem feledkezett meg róluk.

Hangoztatja, hogy a mai súlyos időben, amikor minoent olyan nehéz beszerezni, milyen nagy jelentősége van annak a ferences tradíciónak, hogy Szent Antal napján, vagy annak közeledtével a város szegényeit megvendégeli. Köszönetet mond a város hatóságának, illetve dr. Küllés János th. főjegyzőnek a városi közellátási hivatal vezetőjének és dr. Várnagy Elemér városi népjóléti tanácsnoknak, akik lehetővé tették a szegények részére három darab borjú vételét és levágását. Ugyancsak köszönetet mond Seifinger Dezső sörgyári igazgatónak, aki egy hektóliter sört bocsátott a szegény férfiak rendelkezésére ezen a napon.

Kék és csukaszürke egyenruhás rendőrök terelik sorba a szegényeket, akik a beszéd elhangzása után már türelmetlenül várják az ebéd kiosztását.

Gombák Isten kertjében.

Amíg a szegény emberek és asszonyok sorban állnak, csendesen szitálni kezd a langyos nyári eső. A fekete esernyők alatt most távolról olyanok ezek a szegények, mint a gombák, melyek Isten kertjében nőnek, gondozatlanul.

Lassan-lassan megindultak a bográcsok felé. Az öregek a legöregebbeket előnyben részesítik. A kevésbé éhesek, az éhesek, az éhesebbeket engedik előre. Olyan egyformák mindnyájan, mintha az Isten kizárólag szegénynek teremtette volna őket. Pedig van közöttük nagyon sok,

aki valamikor jobb és szebb napokat látott...

Felhasznált élelmiszer.

Az ebédet Szent Ferenc világi rendjének tagjai osztják ki. Ők is készítették el a finom ételt. Ők tudják a legjobban, hogy milyen sok élelmiszert kellett felhasználniuk, amíg a mai ebédig a szegények eljutottak.

Két mázsa húst, tizenhárom mázsa krumplit, hatvan kilo hagymát, 7-8 kilo sőt, 3 kilo paprikát és 210 kilo kenyeret használtak fel a mai ebédhez, amelyet most kímérnek.

Sűröző szegények.

A férfiak közül, aki már megkapta a maga adagját, az az udvar másik végére megy, ahol egy ferencrendi barát két hordó sört vert csapra. Mindegyik megiszik egy pohár sört és hosszú bajuszáról vidáman törölgeti le a fehér habot.

Június 20-án ünnepelte a Magyar Barát egyik buzgó munkatársa, P. Réthy Apollinár sz. O.F.M. áldozópapságának 25 éves jubileumát, a szamosújvári ferences templomban. Írásait Erdélyország hazatérése óta minden számban élveztek olvasóink, s korszerű tanításából számos indítást merítettünk. Ezüstmiséjébe mi is belekapcsolódunk, s a hálas felkigyermek felküldésével kérjük a Mindenható áldását 25 éves apostolának életére, mult és jövődó munkásságára, hitvánoki és írói tevékenységére. Arassa el lelkét kegyelemmel, hogy mennél gazdagabban onthassa a reabizottak és a szavain csüngő hívek szívébe az örök élet igéit!

Székesfehérvár. Pünkösdi hétfőjének délutánján különös katonai csapat vonult végig a főtéren a Szent István-terem felé. Mankós, fekete szemüvegesek, többen

mekkel; kívánsága teljesült. Illés könyörgésére megnyíltak az ég csatornái, a föld bő termést hozott. A szentek élettörténetéből tudjuk, hogy közbenjárásukra betegek gyógyultak meg és halottak támadtak. A jó Isten minden természetfeletti kegyelmet, amely a bűn elkerüléséhez, a parancsok megtartásához, az örök boldogság elnyeréséhez szükséges, megad nekünk, ha kérjük; anyagi javakkal: gazdagsággal, egészséggel stb. csak akkor ajándékoz meg bennünket, ha azok a lelkünk üdvére válnak. Aki otthon szobájában az asztal melletti széken ülve vagy a templom padjában térdelve kéri a Szentlélek Isten kegyelmét, hogy bűneit megismerhesse és őszintén megbánhassa, az egy jó szentgyónásban biztosan elnyeri bűnei bocsánatát, Isten gyermeke és a mennyország örököse lesz. Ha le akarjuk győzni az élet kemény harcmezéjén a bűnt, akkor vegyük kezünkbe az imádság fegyverét és megnyerjük a csatát. Aki a bűnrecsábitás alkalmával állhatatosan, keményen ismétli: Istenem, nem akarok vétkezni, Istenem, segíts, hogy ne vétkezem! azt nem sebzi halálra a bűn mérgezett nyila. Ha mások lelkét szeretnéd megmenteni, buzgón, kitartóan kérd számára a megtérés kegyelmét. *Ha azt akarod, hogy a mostani nagy világégésben véres háborúban Isten mindenható keze védje, oldalmazza a harctéren küzdő atyádat, hitvestársadat, testvéredet vagy gyermekedet, — imádkozzál.* Ha úgy érzed, hogy vérzik a lelked és megszakad a szíved, s már-már összeroskadsz a kereszt súlya alatt, térdelj le, kulcsold imára a kezed és az Úr

megvigasztal, megerősít téged. *Ha jó időt szeretnél: esőt vagy meleg napsütést, hogy bő termést adjon a föld, sok gyümölcsöt érleljenek a fák, kérd élő*

Szent Antal szegényei a pécsi barátok vendégszeretében

hittel, határtalan bizalommal, mély áhitattal, Isten akarata szerint és meglesz. Ő ígérte: „Kérjétek és adatik nektek; keressetek és találtok; zörgesetek és megnyitattik nektek.”

posztócipőkben és igen sokan sétabot segítségével. Sok kísérőjük akadt. A katonai üdülő 50 ápolója volt, akik a délutáni rendezendő műsor előadásra mentek. A Szent István teremben a színpad előtt elhelyezett széksorokban foglaltak helyet és érkezésükkor a közönség felállva, tapsolva köszöntötte a hős honyvédeket. A nézőtér megtelt és megkezdődött az előadás, amit a terciáriusok énekkara nyitott meg Szent Ferenc himnuszával, majd Széke Ottokár szavalta Szent Ferenc énekét. Ezután Pusztay P. Gábor atya, Szent Ferenc világi rendjének igazgatója lépett az emelvényre és elmondotta ünnepi beszédét. Arról beszélt, hogy miben áll Szent Ferenc világi rendje? Lelkes szavakban értette meg, hogy ez az intézmény szociális rendet igyekszik teremteni vallási alapon. A testvériség eszméjében szervezkedik és a testvériség gondolata hatja át. Ennek keretén belül mindenki egyforma: testvér, jó testvér. Így a személyválogatás kiküszöbölésével megteremti a lelki harmóniát, mosolyt fakaszt az arcokon és a szívekben, letörli a szenvedők könnyeit és enyhíti a szegények nélkülözéseit, szóval katolikus életet teremt. A nagy tetszéssel fogadott ismertetés után báró Ghillány István zeneszerző játszotta el három szerzeményét. Elsőrendű zeneszerzőnek és pianistának bizonyult egyaránt. Utána nagy sikerrel mutatták be a Kis Szent Teréz rózsája című, három felvonásos legendát a rend műkedvelői nagy igyekezettel. Az estély lezárta volt Háimori Lajosnak, a költőnek szereplése. A pusztai tanító, a Vörösmartthy Irodalmi Társaság tagja, mélyértelmű verseinek a legjavát hozta, tízes lélekkel adván csengő-hangozó verseit. Különösen lelbilincselő hatással voltak az „Imádság”, „Keresztút”, „Kereszt a hegyen”

címűek. A közönség valóságban itta a szép költeményeket és az egyes versek után szünni nem akaró tapsal jutalmazta a költőt. Énekek és szavaltat után a műsor véget ért. Ekkor vezették a terített asztalokhoz a katonákat és szeretettel megvendégelték őket.

Székesfehérvár. A székesfehérvári Ferences Világi Rend hódító szellemére jellemző a pünkösdi hétfőjén tartott beöltözési ünnepség, melyen 80 terciárius, köztük 14 felszentelt pap vette fel Szent Ferenc Atyánk bűnbánó ruháját. A Szeráfi Atya áldja s vezérleje ezt a kiváló rendiközséget!

Rákospalota. A Jézus Szíve plébánia-templomban ötven öltöztek be Világi Rendünkbe június 27-én. A lélekemelő szertartást a ft. plébános úr, a rendi község igazgatója végezte a hívek nagy érdeklődése mellett.

Kassa. A kassai belvárosi ferences atyák új rendházuk javára a Ferences Ifjúság közreműködésével június 3-án, és 5-én Nagy Ilona M. H. VIRÁGA című Margit-legendáját rendezték a Veritász nagytermében. A négy felvonásos színdarab rendezését Antal Pál vállalta, prólógót pedig Fischer Károly m. v. mondotta. A kassai hívek színtalan tanújelét adták már a ferencesek iránt érzett szeretetüknek és nagyrabecsülésüknek. Most újból alkalmuk volt a szegényes keretek közt élő ferences testvérek gondjain segíteniük!

Reesk. Június 13-án 18 új világrendi tagot öltözött be ft. Zsolczay Gyula plébános úr a szent ruhába. Lélekbemarkoló beszéde valóságos toborzója volt a Harmadik Rendnek, többen elhatározták, hogy szintén csatlakoznak Szent Ferenc zászlajához. A jó reeski terciáriusok kü-

lönben is fogékonyak a ferences szellem érintéseire, és örömmel veszik ki részüket a ferences sajtó kiadványainak terjesztéséből, és mozgalmaink felkarolásából. Szeráfi Atyánk áldja meg őket!

Helvécia. Rendi községünknek 35 tagja van. Szolgáltattunk az elmúlt évben élő tagjainkért 12, a meghaltakért pedig 1 szentmisét. Tartottunk az év folyamán 8 rendes és egy nyilvános gyűlést az A. C. előadások keretében. A farsangi és nagyheti szentségimádások alkalmával imaórákat vállaltunk. Katonáinknak téli ruhával való ellátására gyűjtöttünk 90 pengőt. A templom takarítását és gondozását a nővérek végezték. Egy nővér kezelte, gondozta egész évben a főoltárt. 1941. október 20-án P. Réz Marián vizitátor atya meglátogatta rendi községünket. Missziós munkánk: Isten Dalosait járattuk 70 példányban. Tagdíjunkt befizettünk 107 pengő és 60 fillért. 10 pogány gyermek megkereszteltetésére adtunk 100 pengőt. A szegények segélyezésére esetenként 80 pengőt adtunk, nagyobb részt természetben. 1943. február 11—19-ig kilencedet végeztünk a lurdi Szűzanyához a békéért minden este más tanyában. Résztvettek az ájtatosságon összesen: 2490-en. A Fájdalmas Szűz gyöngyösi új kegyoltárára küldöttünk 30 pengőt. A ferences kiadású kis könyvekből eladtunk 280 darabot. A Szent Antal naptárból 275 darabot. A Magyar Barát 20 példányban jár a rendi községnek. A Hivatások Műve keretében kispappaink neveltetése költségeihez tagjaink fejenként és évenként 1 pengő és 20 fillérel járulnak hozzá. Egy nővér csináltatott 1 garnitúra áldozattörés terítőt 100 P értékben. Két nővér csináltatott 2 drb. ministransinget 104 pengő értékben.

ÜZENET.

Sirunk, jajgatunk a sok gond és csapás miatt, de kevesen gondolnak a sértett Isten megengesztelésére. Zúgolódunk, egymás hibáit boncolgatjuk, s mi megmaradunk bűneinkben.

Kérdezzük: miért kell szenvedniök az ártatlanoknak?

Mert nem tesszük azt, amit Isten kíván tőlünk. Pedig megmondotta a Szent Szűz Fatimában: *engesztelést kíván Szent Szűz a sok bűntőlmentésért. S mi megengeszteltük-e már?* Mert csak akkor működik el fejünk fölül ez az öldöklő háború.

Tudjunk lemondani, tűrni kitartással, hősi magyar lélekkel, imádkozni hívő bizalommal. Ez a Szent Szűz fatimai üzenete...

Lauly László papn., Mohács.
Szent fényt hagyni volna jó.

Ida, nagyszemű kis diáklány, iskolai ünnepélyről jött. A VIII-osokat búcsúztatták. Lassan lépkedett. Lelke csordultig megtelt az imént halott ének hangulatával. Egy kissé még egyedül akart maradni: félt, hogy a beszéd eloszlatná érzelmeit. Most is a fülébe csengtek a hangok:

„Az élet örök búcsúzás.
Ó, bárcsak tudnánk távozáskor
Fényt hagyni, mint a Messiás”.
Gondolkozott. Krisztus valóban egész életével, szenvedésével és főként feltámadásával örökké égő világosságot hagyott. Ő maga az örökké élő Világosság. Ezt a világító szeretet-tűzet veszi át a lélek áldozásánál, részben, hogy magáévá tegye, részben, hogy továbbadja. Töprengve kérdezte magától: Hogyan? A vers következő sora felelt is:

„Beléseretni a szívekbe”,
Akár életprogrammá tehetné: Fényt adni szeretettel, hogy a hétköznapi szürkeségét megaranyozza a lelkekből kiáradó, Istentől vett, és emberen keresztül szétsugárzott meleg.
A sarkon gyermekek játszottak. Egy hozzájuk hasonlóan maszatos kislány, uzsonnával a kezében jött közéjük. Egyszerre négy kis kéz nyúlt feléje. A kislány egyet sem utasított el. Végül már neki alig maradt, de mosolyán látszott, hogy érzi az adás örömét.

A jelenet szép volt.
Idának melegség támadt a szíve körül. Előbbi kérdésére, — hogyan adhatna ő fényt — derűt embertársainak, — most példában is megkapta a választ: a szeretet ezer apró, lépten-nyomon felkínálkozó szolgálatával.

Szinte lépése is ruganyosabbá vált, amint csillogó szemmel dúdolta most szerzett, legújabb „szép titkát”:
„Szent fényt hagyni volna jó!”
Úgy érezte, sikerül neki.

Velcsov Ilona, Szeged.

Papszentelésen.

A pécsi székesegyház komoly ünnepélye. Az oltár előtt hét fiatal magasztaló ifjú térdel. Eletük legszébb napja ez, ma egészen odaadják magukat az Istennek: papok lesznek.

Csak nézem csodálkozva, áhitattal őket, s mögöttük a sok kispapot: ez mind, mind Jézusé. Megremegek, szemembe fényesen szalad be a könny. Veni Domine... veni, suttogom. Abban a pillanatban, úgy látom, mintha maga az édes Jézus állna előttük, kezét áldón terjesztve övéire. És jönnek, sietnek oda sokan: száz, ezer, millió ujjongva, ragyogó szemmel, mámorosan a boldogságtól nyújtják fel Neki, Óerte égő szívüket. Ő csak áll, és néz, szemében azzal a végtelen szeretettel, ahogyan a földön nem lehet szeretni, és nagy fényességben magához öleli valamennyit.

Mecsek Margit.

Illumina me...

Uram, ne hagyj, hogy elveszek,
hogy csabos remények tévhitébe essek,
hogy az önző Én legyőzze a Lelket;
ne higgyem azt, hogy semmi a világ,
hogy az ember csak hitvány szalmamelyet felkap és elsodor az ár. [szál.

Hanem add, Uram, hogy lássak,
hogy hű örzője legyek a tisztaságnak
szeretet-tüze az egész világnak.
Tűz. — egy jelentéktelen picit, kis mécs
senki ne lássa a halvány, gyenge fényt,
csak Te tudj, Uram, mikor keresztet
[alatt elég.
Bence Mária, Budapest.

ÉLET ÉS KENYÉR

Ember!
Ki rengő búzatáblák
szikkadt ugarát
járód
egy életem át,
tudod, mi a kenyér...?
— akár fekete, akár fehér —
Gondolod?
Oh dehogy tudod!
Csak húzod a járomt,
mit rádrakott
a sors. Sírsz, sopánkodol,
néha kérsz, néha káromkodol,
de hálát adni
gyakran elfeledsz,
pedig, ki tudja,
mennyi lesz
jövőre a kenyér?
A rózsás kenyér
... az új kenyér:
az erő, ígéret, és „élet”,
mit Isten ad tenéked.
Ki tudja!
Ki mondja meg!
Ha kezébe veszed,
... emeled égre szemed,
s ne feledd
megköszönni
a napi kenyeret!

Rajna János Eszeny.

Az Atya teremtette mindezt

Oly esabítóan csodaszépre.

Gondolj-e néha-néha Péter

A Teremtőre és az égere?

Katonák daloltak...

Az ég csodálatosan kék volt... A fenyőfák tiszta-zöldje lágyan himbálózott a szélben. Valahonnan ének hallatszott... Vig, kemény, bátor katonáének... Magyar fiúk énekeltek. Készülődtek megvédeni a hazát. Szállt az érces hang, a fenyőkön túl, át, fel a magasságokba. S az ég mosolygott... Az Úr letekintett a földre, és látta ezt a kis maroknyi népet, látta a patakzó véráramot, és talán egy könny legördült a szeméből, megsimogatta a fáradt, küzdő magyarokat.

En úgy éreztem a meleg napsütésben, hogy bizhatunk, biznunk kell, mert velünk van Krisztus, velünk. Árva, szegény magyarokkal!!!...
T. Litvay Piri, Nagykánizsa.

Vallomás.

Félig árva fiú vagyok, csak anyám él. Mosonó az anyám. Nyaranta segítetek neki. Kijárok a piacra, és hazaviszem a vásárlók kosarait. Ilyenkor mindig kapok egy pár fillért. Egyesek, mikor felajánlkozom, durván elkergetnek.

A múltkor, a Szent Imre-téri piacon át siettem haza, s egy kőszvényes lábú öreg bácsit láttam rohanni az állomás felé. Megkért, hogy segítsék neki.

Az állomáson megkérdezte, hogy hívják.

— Zoltán a nevem.
— No Zoltán, — mondta ő — ha ilyen, jó fiú vagy, hogy ide segítsél, megérdemled ezt a pengőt. Legy továbbra is jó!

Szemembe könny szökött. Éreztem, hogy a világ nem csak szivtelen emberekből áll.

Varga Magda, Kassa.

A Harmadik Rend az Egyház életében

P. Weidner Gottfrid O. F. M.

XI. Piusz pápa a „Rite expiatis” kezdetű apostoli körlevelében a harmadrendieket „Krisztus katonái”-nak nevezi és kéri őket, hogy „a keresztyén nép nekilendülését saját apostolkodásukkal előmozdítsák törekedjenek”. A Katolikus Akció elharcosait látja bennük. S ezért körlevelében ki is fejezi hő kívánságát, hogy a megyéspüspökök maguk vagy papjaik által oktassák ki híveiket arra, hogy mit jelent a Harmadik Rend az Egyház életében.

Valóban a legszentebb ferences hivatás: dolgozni, munkálkodni az Úr katonájaként Krisztus földi országának a diadaláért. Hiszen ez a szellem hívta a világra a ferenceseket.

III. Ince pápa álmában roskadozni látta a lateráni bazilikát. Már-már összeomlott, amikor az utolsó pillanatban egy alacsony termetű férfi odaugrott és vállával támogatta a roskadozni kezdő templomot. A pápa a kicsiny és jelentéktelen férfiben az asszisi kereskedő fiára ismert. Ferenc pillanatok alatt óriássá nőtt s izmos vállának egyetlen nyomására összeálltak a szétomlani készülő falak. S a templom szilárdabban állt, mint bármikor valaha.

Ez volt Szent Ferencnek az Istentől kapott küldetése. Támogatni, erősíteni az Anyaszentegyházat ott, ahol a történelem vihara kikezdte. S az Isten Szegénykéje óriássá nőtt mindig, amikor Krisztus földi országát kellett oltalmaznia, védenie. Erős volt, mert az Egyház sziklaszilárd talpazatán állott, amelyen a pokol kapui nem vesznek erőt.

„Ime egy ember, — írja Napóleon — akinek derékkötele több befolyással volt a világra, mint a leghatalmasabb vezér kardja”. Könnyű rendalapító Atyánk emberfeletti munkáját megérteni, ha tudjuk, hogy a világ bűnös kerekét megkötő korda minden erejét az Egyháztól kapta. Nem egyedül munkálkodott, hanem az Egyházzal. Azzal az Egyházzal, amelynek Krisztus megígérte: „En veletek vagyok mindennap a világ végezetéig”. (Mt. 28,20.)

S ez maradt az örök ferences életelv, a minden korok ferencesének az élethivatása: a ferences lélekkel, azaz a szenvedélyes Krisztus- és egyházszeretettel alakítani és nemesíteni a világot.

* *

Minden rend akkor tölti be legtökéletesebben történeti küldetését, ha kitart a mellett a hivatás mellett, amelyet a rendalapító célul tűzött ki eléje. Kérdezhetjük, mi a ferencesek hivatása, amelyet Szent Ferenc Atyánk és az Egyház vár tőle?

A felületes szemlélő hirtelenében nem is tud erre a kérdésre feleletet adni, mert évszázadok folyamán a legkülönbözőbb munkakört töltötte be. Pedig egy mondattal összefoglalhatjuk a ferencesek történeti hivatását: Mindenhol és mindenkor az, amit ott és akkor az Egyház érdeke követelt. Harokban járnak elől: Kapisztránok és Tomoriak; egyetemen tanszékeiken működnek: Bonaventurák és Duns Scotusok; a középiskolai tanárok százait termelte ki: a tizenkilencedik század pedagógusai; az Úr szőlőjének törhetetlen munkásai: nép- és világmisziói; a hívek legmeghittebb lelkipásztorai: gyónatószék stb. Ime, a ferences lélek nem válogat a munkában, hanem mindig és mindenhol

teljesítette azt, amit az egyház akkor és ott követelt tőle.

Ez a ma ferencesének is a hivatása. Szent Ferenc hűséges gyermekeként dolgozni Krisztus földi országának a diadaláért.

Nem kell itt azonnal világraszóló nagy tettekre gondolni. A Harmadik Rend már teljesíti is ezt a hivatását, ha bekapcsolódik egyházközsége életébe és kiveszi részét az Akció Katolika működéséből.

Minden ember úgy szereti az egyházat, ahogyan szereti azt a templomot, amelyhez tartozik. Milyen szépen kifejezi ezt a gondolatot az Egyház nyelve, amikor egy szóval, az ecclesia szóval nevezi meg Krisztus földi országát és annak templomát is. S valóban az egyházközség ügyes-bajos élete, a plebánia temploma és papsága az a talaj, ahol közvetlenül jövőnk kapcsolatba az Egyházzal. Ha ezektől az ember szeretetlenül elfordul, akkor elhagyja az Istent is és Krisztus földi országát is. De igaz az ellenkező is. Ha ezekhez szeretettel ragaszkodik és értük dolgozik, Istenért és Krisztus földi országáért is munkálkodik.

A harmadikrendi testvérekben is akkor él az egyház szelleme, ha egyházközségük előrehaladásáért munkálkodnak. Ha kezdve a templom díszítésétől, folytatva a szegénygondozáson, beteglátogatáson és a jó sajtó terjesztésén, papjaik segítőitársainak bizonyulnak. Egyedül így kapcsolódnak be a nagy ferences életprogramba: mindenkor és mindenhol diadalra vinni Krisztus országát az emberek lelkében.

Egyben ez teszi a Harmadik Rendet időszerűvé is. Mert ameddig Krisztust szeretni, az egyházért dolgozni időszerű, addig a ferencesek világi rendje sem lehet a múlté.

Minden ferences lélekben szüntelenül ott kell élnie Szent Atyánk végrendeletének, amelyet élete utolsó napjaiban Benedek testvérrel íratott. Reám való emlékezéssel — mondotta a hagyomány szerint — mindig szeressétek egymást, aztán tiszteljétek urnőnket, a Szegénységet és végül hűséggel és engedelmisséggel viseltesetek az Anyaszentegyház előljárói iránt.

1943. június 29.

Maradjon csak el egy-két szónoklás —
készek csak el maga az aratás,
éhezéél, avagy könnyet hullassál,
szépséges ünnep mégis a Péter Pál!

Szép, ha Ferences áll az oltárnál,
ha júniusfény csillan ornátusán
és hívők ezre csügg érces szaván,
és feléje tengerhullám gyanánt
tisztá szíveknek visszhangja tódul —
hiszen azt hirdeti: „Pax et Bonum!”
ezt viszi fel a zengő-bongó délfarag.
* a bárányfellegek között ezzel vonul
be az angyalseregek égi ablakán!

Czirákyné Bock Gizella.

Felvétel a Ferencrendbe!

Szent Ferenc Atyánk virágos kertjébe várunk minden ifjút, akit Isten kegyelme hozzánk hív.

A KAPISZTRÁN SZENT JÁNOSRÓL NEVEZETT FERENCES RENDTARTOMÁNY főképp lekipásztorkodással, bel- és külmiszióval szolgálja Isten országát. Működési területe a Nagy Magyar Alföld és a Dunántúl és Felvidék keleti része. Középsiskolás ifjakat a Jászberényi Szeráfi Kollégiumba, az érettségizett ifjakat pedig egyenest a szerzetbe veszi fel. A Tartományfőnökség címe: Budapest, II., Margit-körút 23.

A SZÜZ MÁRIARÓL NEVEZETT FERENCES RENDTARTOMÁNY a lekipásztorkodás, kül- és belmiszió mellett gimnáziumi tanárkodással is foglalkozik. Területe a Dunántúl és a Felvidék nyugati része. Folyamodhatnak érettségizettek vagy oly ifjak, akik legalább a gimnázium IV. osztályát jó eredménnyel végezték; felsőbb osztályuk előnyben részesülnek. A szerzetesi próbaév elteltevel a nemérettségizettek mint ferences papnövendékek végzik hiányzó gimnáziumi tanulmányukat. A Tartományfőnökség címe: Budapest, IV., Ferenciek-tere 8.

A SZENT ISTVÁN RÓL NEVEZETT ERDÉLYI FERENCES RENDTARTOMÁNY az erdélyi katolikus magyarság vallási és társadalmi életét szenteli és menti meg hősi küzdelmek és apostoli vállalkozások árán a Hazának. Lelkipásztorkodnak, tanítanak, bel- és külmiszióban helyt állnak, a nemzetiségek között elszórt magyarokat kutatják fel és szervezik, stb. Felvételt nyernek olyan ifjak, akik a középiskola legalább IV. osztályát jó eredménnyel végezték. A Tartományfőnökség címe: Kolozsvár, Ferencesek.

Kérvényükhöz csatolják a következő okmányokat: 1. Keresztlevél; 2. bőrmálási bizonyítvány; 3. születési kivonat a polgári anyakönyvi hivataltól; 4. erkölcsi bizonyítvány a lelkészről külön lezárt borítékban; 5. orvosi bizonyítvány, különös tekintettel a szemek, fo-

gak és tüdő egészségi állapotára; 6. az egyes rendtartományban megkívánt végzettségről iskolai bizonyítvány; 7. szülői beleegyezés, melyben az is ki van tüntetve, hogy a szülők szerzetbe vonult gyermeküktől, vagy a szerzettől anyagi támogatást nem várnak.

SZENT FERENC HIV??

MÉG MA KÖVESD, AZONNAL FOLYAMODJÁL!

Irógép!
Számológép!
Szorzó és
összeadó gép!

Kölcsönzés, vétel, csere, eladás.
Nagy raktár új és ujjáépített gépekből

Vajda Zoltán József
cégnél.

Kispest, Klapka-u. 3/a.
Telefon: 142-103.

Kedves Olvasóinkért és terjesztőinkért minden hónap első szombatján reggel 7 órakor szentmisét mondunk a Gyöngyösi Fájdalmas Szűzanya kegyeltáránál. Lélekben mindannyian kapcsolódjunk Jézus kereszttáldozatába ezen a napon, a egy szívvel, egy lélekkel ostromoljuk a mennyei Atyát bocsánatért, békéért, minden szükségünkért!

HALOTTAINK:

Kiss Antal és Béla, Nagytétény.
Özv. Gallus Györgyné, Kassa.
Kerekes Teréz, Budapest.
Nigrinyi Ferenc, Gyöngyös.
Csáky Istvánné, Tápiógyörgye.
Özv. Vám Jánosné, Reek.
Horváth Jánosné, Jászapati.
Sebők Imre, a keleti fronton

Ethunyt előfizetőinkért havonta két szentmisét mutatunk be! Nyugodjanak békében!